

ПРЕЗИДЕНТ ХОТЫН СОВЕДЭЙ ΔΕΠΥΤΑΔΥΥΔΤΑ ΧΑΗΔΑБΑ

манай газетын уржадэрэй дугаарта Буряад коубликын Президентын олондо мэдээсэл тыды хэрэгсэлнүүдтэ хэрэн мэдүүлгэ шиогдоо hэн. Ушарынь гэбэл, үбэлэй хүйтэнэй дэшоод байн гэлээ ниислэл хотомнай үнэндөө дэлбэригүй үлэшоод байна ха юм. Мэр В. А. **ш**овалов, тэрэнэй орлогшо А. П. Фирсов шаар хилын саана гарашанхай. Үшөө нэгэ или И.В. Куриленко Хитад мордоо. Үлэгшэ топоноройнь хоёрынь үбшэлөө, нэгэниинь жатада байна. Бюджедэй һалбаринуудта жихухнэ түлэлгын талаар үритэй болоһоноо

усадхаха тухай найдуулгаяа хотын хүтэлбэри дүүргээгүй.

Тохёолдоһон онсо шахардуу байдалһаа уламжалан, эдэ бүгэдые али бүхы талаарнь тэнсүүритэйгээр шэнжэлээд, хотын гүйсэдхэхэ засагай ябадалнуудта залан сэхэ сэгнэлтэ үгэхэ гуйлтатайгаар Л. В. Потапов хотын Соведэй депутадуудта хандаба. Тусгаар абтаһан• Президентын хандалга соо урда тээнь манай газетэдэ гараћан Президентын мэдүүлгын баримтанууд гол түлэб найруулагдаа

Манай корр.

БҮРИДХЭЛДЭ АБТАЖА ЭХИЛЭЭ

Брукад Республикын Арадай Хуралай арбадахи жийн шийдхэбэреэр Улаан-Үдэ хотын й һууры шуулиин Стеклозаводской 63-дахи округто мад Республикын Арадай Хуралай депутадай талта үнгэргэгдэхэ юм. Яахадааб гэхэдэ, аан үмж тіпа оной июниин 16-да тус округто адахада шэргэгдэнэн һунгалтын дүнгүүдээр хоёр шутадта кандидадуудай (Андреев, Егоров) рииньшье һунгагшадай олонхиин дуу абаагүй

мэдээсэћэнэй ёһоор, "Мотом" гэжэ акционернэ бүлгэмэй вице-президент Михаил Карлович Тушемилов тус округноо арадай Хуралай депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абтаба. Тиихэдэ хизаарлагданги харюусалгатай "Эдем" нэгэдэлэй с директор Дмитрий Павельев, Буддын пенсионно жасын соведэй түрүүлэгшэ Евгений Егоров болон бусад депутадта кандидадууд болохоёо даб дээрэ мэдүүлбэшье, һунгуулиин комиссяар бүридхэлдэ

Буряад Республикын һунгуулиин комиссиин

үшөө абтаадүй байһаар.

с. очиров.

Адууһа малдаа - элбэг тэжээл

ШАНГАЛААГҮЙДЭ ЯАШЬЕ **АРГАГҮЙ**

Бури урданћаа хойшо үбһэ нытльячу үедэ хүдөө магуудта үдэ наран болотор унтажа хэбтэхэ, һали-боли үүлхэ хүн хомор байнан. Оунэйшье боложо байхада, ехэ, бинүй гарта хүлтөөрөөл біндее гарадаг, ааяма халуун жрангэнгүй хүдэлдэг заншалтай

Энэньшье ойлгосотой ааб даа. ботонихон саг соо хээрын сдистемен йоноогон лыма и какта хүрэхэ үбнэ абажа мяхатай, һутэй фильфигэжэхүн бүхэн гүйсэд онитодог байгаа ха юм.

Энэ заншал мүнөөшье финдохо, мартагдаха ёногүй пизнанахаар. Хүдөөдэ хамтын, сжасдух вдыхвжь эншном бұлы зоң адууна малгүйгөөр, тызыка үбһэ сабшажа абангуйгөөр яагаад зжамидархаб? Энэмнай бултанда ойлгосотой.

этээл энээн дээрэнээ бидэ бы хуряалгын урда тээ бригадануудые бүридхэхэ, ьтівш йылыжы есдехехдихме гурим, нарин журам тогтоогоо һэмди. Жэшээнь, үбһэндэ ябаһан хэн нэгэ хүнэй ямаршье шалтагаангүйгөөр ажалдаа гараагуй һаань, ажалайнь натуральна түлбэриин 50 профентыень хаћанабди. Тиимэһээ халуун ажалай үедэ архидажа, зайжа ябаһан хүн ногооборишье үбнэгүй үлэжэ болохо.

Мүнөө ажахыда үбһэшэдэй хоёр бригада сабшалан дээрэ хүдэлнэ. Нэгэниинь сабшаһан үбһэеэ тюгууд болгожо, сэхэ гүүртэ, фермэнүүдтэ зөөдэг. Нүгөөдэнь хуряанан үбнэеэ байра дээрэнь һүрилнэ.

Хүн бүхэнэй ажалайнгаа гурим, журамые наринаар сахяад, хэхэ хүдэлмэреэ мэдээд ябахада үбһэ сабшалга, хуряалгашье яћала урагшатай жэгдэ һайн ябана гэхээр.

Бригада бүхэн үбһэ абаха түсэбтэ даабаринуудаа заатагүй дүүргэхэл гэжэ оролдоно.

Үбһэшэдэй дундаһаа үнинэй механизаторнууд Сергей Викторович Гальков, Игорь • Гаврилович Курмазов, Анатольевич Александр Афанасьев, Владимир • Николаевич Перетолчин, Баир Дурдыевич Бадмаев, Владимир Иванович Токорев гэгшэд нүхэдөө дахуулжа, бүтээсэтэ ажалай жэшээ харуулжа хүдэлнэ гэхэдэ болохо.

Иигэжэ зоной бултадаа ● оролдожо хүдэлһэнэй ашаар 🖟 Аргатын дунда һургуулида совхозойшье, үмсыншье адууһа мал үбhөөр ядамаргүй үбэлжэхэ • бшуу. Үнгэрһэн үбэлжэлгэдэ 🖥 тэжээлээр дуталдаагүй, үшөө 🥈 бага зэргэ үбһэн үлэжэ, тэрэнээ 🍨 хур оруулаа һэмди.

Нугоо талаараа бухы арга шадалаараа оролдожо, үбһэн дээрэ хүдэлһэн хүнүүд хубиингаа • малда эдюулхэ хүсэд хүрэхэ тэжээлтэй байха даа.

А. ЖАМСУЕВ, Яруунын совхозой директор.

"Буряад Үнэн" - 97 АНХАРАГТЫ: ХҮНГЭЛЭЛТЭТЭЙ

ЗАХИЛ Федеральна почтын хэлхеэ холбооной управлениин захилай

агентство (РРПА) 1997 оной түрүүшын хахадта захилые байгша оной сентябриин 1-hээ эхилхэ тухай мэдүүлбэ. Тиихэдээ өөһэдын зүгнөө сентябрь пара соо захигшадта - 30 процент, октябрь соо захил хэгшэдтэ 20 процент хүнгэлэлтэ тогтоонхой. Почтын дүүрэн болон хүнгэлэлтэтэй сэнгүүдые сасуулжа үзэгты:

Сэнгүүд		1 һарын	3 һарын	6 һарын
Дүүрэн	одотох сдөөдүх	11050 түх. 11270 түх.	33150 түх. 33810 түх.	66300 түх. 67620 түх.
Хүнгэлэл- тэтэй	30 проц.	7735 түх.	23205 түх.	46410 түх.
(хотодо, хүдөөдэ нэгэ адли сэн)	20 проц.	8840 түх.	26520 түх.	53040 түх.

РРПА-гай хүтэлбэрилэгшэ С. В. Бохоеватай хэлсэнэнэй ашаар, манай газетын хүдөөгэй уншагшад хотын уншагшадтай нэгэ адам хүнгэлэлтэтэй сэнгээр "Буряад үнэн" һониноо захиха аргатай

Харин манай газетын каталожно сэн иимэ байха:

1 һарын - 6300 түх., 3 һарын - 18900 түх., 6 һарын - 37800 түхэриг. Дайнай болон ажалай ветерануудта, инвалидуудта, олон хүүгэдтэй гэр бүлэнүүдтэ, мүн хүдөөгэй бүхы уншагшадтаа газетынгээ хахад сэнгээр захил үнгэргэдэг заншалаа энэшье удаа алдахагүйбди. Тиимэһээ дээрэ дурсагдаһан зон иимэ сэнгээр сентябрь соо захил

1 hарын - 3150 түх. +77ээ гүж. = 10885 түх.

3 hapын - 9450 түх. + 23205 түх. = 32655 түх.6 hарын - 18900 түх. +46410 түх. =65310 түх.

Бусад зон (хотодо) газетын дүүрэн сэнгээр захиха болоно.

Энээннээ гадна почтын албанай зүглөө 3 түхэлэй хүнгэлэлтэ тогтоогдоно. Нэгэдэхеэр, коллективүүдтээ, ажал дээрээ захил хэгшэдтэ почтын гаргашын сэн 50 процент хүнгэлэлтэтэй байха. Хоёрдохёор, хэрбээ "Буряад үнэнһөө" гадна, республиканска гү, али түбэй 1-2 газетэ захибал, почтын сэн мүн лэ 50 процентээр хямда байха юм. Гурбадахяар, һургуулиин болон олониитын библиотекэнүүд энэ удаа юрын уншагшадтай адли тарифаар газетэнүүдые захиха аргатай болонхой.

Хундэтэ уншагшад! Почтын соносхонон хунгэлэлтэнүүдые һамбаашалан, сентябрь соо эдэбхитэйгээр "Буряад үнэн" газетэеэ захиял даа!

ГАЗЕТЫН РЕДКОЛЛЕГИ.

"БУРЯАД ҮНЭНӨӨ" ЗАХИХАБ

Хурамхаанай аймагай уран зохёолой булан эмхидхэгдэнэн юм. Тус литературна эмхиие буряад адмы теоп вшлы йенелех Шагжиевич Хобраков хүтэлбэрилнэ. Булта 40 hурагша хабаадана. Бишье тэрэ эмхидэ ябанаб. Уран зохёолой булангай 15 һурагша "Буряад үнэн" газетэ захижа абана. Бишье түрэл газетэеэ

Зунайнгаа амаралтада үнеэ һаагааб, овощ ургуулалсааб, үбһэндэ ябалсааб. Иигэжэ абаһан түлбэриеэ 1997 оной түрүүшын хахад жэлдэ "Буряад үнэн" газетэеэ захихаб.

Танай анхаралда шүлэгөө эльгээбэб

Хадын түргэн горход Харьялан мухарин урдана, Аяар холоһоо эхитэй Аргата мүрэн миралзана. Наранай элшэ һуларжа, Намарай шэнжэ үзэгдэнэ. Холын аянда шубууд Хойно хойновоонь вубарина. Түрүү зоноороо суурхаһан Түрэл Аргатамни һайхан даа! Түб нютагтаа дуратайб -Түүхын хуудаһа шудалнаб. Рита РИНЧИНО.

Ургаса хуряалга - 96

Ганса мүнөө бэшэ ааб даа. Жэл бүхэндэл энэ үедэ хүдөө нютагуудтамнай эгээл халуун хүдэлмэриин хаһа ородог. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын түлэг дундаа ябуулагдажа байхада, таряа хуряаха саг тулажа ерэнэ ха юм.

Тиимэһээ һаяханманай корреспондент М. НАМЖИЛОВ республикын Хүдөө ажахын болон эдеэ хоолой министерствын тусхайта таһагуудай начальнигууд В.М. ОСОДОЕВ, Г.И. ТАРАЕВ гэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө, ажахынууднай нэн түрүүн таряа хуряалгадаа хэр бэлдээб, ургасаяа саг соонь, гээлтэгүйгөөр абажа шадаха гү гэхэ мэтэ асуудалнуудтайгаар хандаһан байна.

Тэрэ хөөрэлдөөниинь доро толилогдобо.

Тиимэһээ арай-хуурай гэжэ лизингээр 60 шэнэ комбайн абаха болоод, харин урьһа амжын мүнгөөр эгээл шухала запас хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаһан дээрэ болоно. Түрүүшын ээлжээндэ ременьнүүд охон хэрэгтэй.

Лизингээр абтаһан комбайнуудай таряа хуряалгын эхилтэр манда хүрэжэ ерээ һаань, һайн бэлэй. Теэд заводууд тэдэниие ашажа ябуулхаяа ехэшье яаранагүй. "Амиды

ХАЛУУН ХАҺЫН ОРООД БАЙХАДА

- Валерий Михайлович, республикын аймагуудта энэ жэлдэ хэды шэнээн газарһаа ямар ургаса абтахаар хүлеэгдэнэб?

- Бүхыдөө 325,5 мянган гектарта орооһото ургамалнууд таригдаһан байгаа. Үнгэрэгшэ хабартаа-зундаа зарим аймагуудта горитой ган гасуур боложо, таряанай ургасые хатаагаа. Нүгөө зарим тээгүүр таряан мүндэртэ сохюулаа, ехэ уһатай аадарта угаагдаа, урдаа. Тиигэжэ лаб дээрэ 49,7 мянган гектар таряан хосороо гэжэ тоологдоно. Ёһоор ургаагүй 90 мянган гектар таряан малай тэжээлдэ оруулагдаа.

Илангаяа Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Ивалгын, Тарбагатайн аймагуудта таряанайнь ургаса горитой хохидолдо ороо. Эдэ аймагуудта ургасань урда жэлэйхиһээ доошоо байхаар хүлеэгдэнэ.

Тиихэдэ Зэдын, Кабанскын, Хурамхаанай, Баргажанай аймагуудта муу бэшэ таряан абтахаар. Мүн Сэлэнгын, Хориин, Хэжэнгын аймагуудай зарим ажахынууд нёдондонойхиһоо дутуугүй ургаса хуряаха аабза гэжэ һанагдана.

Сэбэр паар һайнаар бэлдэдэг, үрэһ э хүрэнгэдөө анхарал хандуулдаг, таряан ажалаа зүбөөр эрхилдэг ажахынууд лэ ямаршье уларилтай жэлдэ орооһотой, талхатай байха гэжэ байгша онойшье үрэ дүнгүүд гэршэлнэ.

Тобшолон хэлэхэдэ, мүнөө жэлдэ республикамнай хамта 260-270 мянган тонно таряа абахал зэргэтэй.

Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхинээ тээ доогуур. Тиигэбэшье хараалнанаа абажа шадаа наа, ажахынууд ерэхэ жэлэй үрэнэ хүсэд хааха, зоной эдихэ таряа нөөсэлхэ, гүрэндэшье худалдажа, абанан урьналамжынгаа мүнгэ түлэхэ

- Ургажа байһан ургаса үшөөл таряан бэшэ, харин тэрэнэй хуряагдажа, амбаарта оруулагдаад байхадань, таряан гэжэ тоолохо гэдэг ааб Ааа. Тиимэһээ тиитэрээ мүнгэ тангаар дуталдажа, арай-хурай аһасалдажа байһан ажахынууд таряагаа саг соонь, гээлтэгүйгөөр хуряажа хэр шадаха гээшэб?

- Энэмнай мүнөө эгээл һанаа зоборитой, түгшүүрилтэйшье асуудал.

Харыт даа. Республика соо комбайн бүхэндэ дунда зэргээр 257 гектар хуряагдаха таряан хүртэнэ. Хэрбээ жэгдэ бэшээр

эдеэшэжэ байһан ургасые амяарлан хадаха, хуряаха болоо haa, комбайн бүхэндэ аяар 400 шахуу гектар хүртэхэ болоно. Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Сэлэнгын, Хориин аймагуудта комбайн бүхэнөөр аяар 500-haa 560 хүрэтэр гектар таряан хуряагдаха байна.

Урдань комбайн, машинануудай яћала олон байхадашье зарим жэлдэ саћанай оротор таряан абтажа, үрдигдэдэггүй байгаа ха юм. Тэрээгээр бодохо болоо ћаа, хуу хуушаршаћан, үлгэ-ћалга болошоћон мүнөө үеын техникэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлгэгдэхэ гэжэ найдахань

- Геннадий Иванович, иимэ орёо бэрхэтэй байдалай тохёолдоод байхада, аймагуудай ажахынуудта ямар хэмжээн абтанаб?

• Байгаа болоћон комбайнуудые али бүхы аргаар лэ заһабарилха, заримыень задалжа, бараг деталь, частьнуудыень нүгөөдүүлдэнь табиха гэхэ мэтээр оролдоно. Мүнөө үедэ хүдэлгэгдэхөөр бүхы комбайнуудай 60 гаран процентнь бэлэн болгогдонхой. Хуряалгын түлэг эхилтэр комбайнуудай 80 процентнь заһабарилагдахал ёһотой. Теэд яаха аргагүй үсөөн дэ даа. Таряагаа бараг һайн болзорто хуряажа абахын тула манда 5 мянга гаран комбайн хэрэгтэй, мүнөө оройдоол 1200 тиимэ машинатайбди. Иихэдээ 4000 шахуу комбайн дутана бшуу. Жэшээнь, эгээл ехэ таряатай Мухар-Шэбэрэй аймагта 585 комбайн дугуу.

Мүнөөдэрэй гол зорилго гэхэдэ, түрүүшын ээлжээндэ запас хэрэгсэлнүүдые оложо, бии байнан комбайнуудаа түргэн "хүл дээрэнь" табиха шухала. Энэ хэрэгтэ зорюулжа, республикын Правительствын үгэнэн 4,5 миллиард түхэриг урьналамжые Галууга-Нуурай ГРЭС-ээрдамжуулан, Красноярскын комбайнай заводууднаа запас зүйлнүүдые электрын элшэ хүсөөр андалдажа абанабди.

Энээнhээ гадна республикынгаа заводууд болон предприятинуудта таряа сэбэрлэлгын, хатаалгын машинануудай запас хэрэгсэлнүүдые хүүлнэбди.

Геннадий Иванович, тэрэ мүнгөөр шэнэ комбайнуудые худалдажа абаха аргагүй гү?

- Юу хэлээ гээшэбта? Нэгэ комбайн аяар 270 миллион түхэригтэ байна ха юм. Энээндэ ямаршье мүнгэн хүрэхэгүй.

мүнгэ" түлэбэл, тад ондоо байха haaб даа.

- Валерий Михайлович, ажахынууд ургаса хуряалгын үедэ трактор, машинын шэнгэн түлишэ, тоһодолгын зүйлнүүдээр хэр хангагданхайб?

- Эдеэ хоолой федеральна, региональна жасын корпорацитай хэлсээ баталлан бүхы ажахынууд урьпаламжаар мүңгэ япала абажа, тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалгын үедэ хүсэд хүрэхэ бензин, дизельнэ түлишэ, топотой болонхой.

Бүхы дээрээ энэ жэлэй ургасаћаа 49 мянган тонно таряа гүрэнэй эдеэ хоолой жасада оруулха гэжэ республикын ажахынууд корпорациин филиалтай хэлсээ баталаа юм.

Энэ жэлэй ургасаћаа өөһэдымнай зоной эдихэ хилээмэн болохо талха таряан хүсэд хүрэхөөр абтаха гээшэ гү?

- Ургасаяа һайнаар абажа шадаал һаа, өоһәдымнай жэлэй хэрэглэмжын 70-80 процентые хангаха хилээмэ, талханай орооһон нөөсэлэгдэхэ зэргэтэй.

Мүнөө сагта таряа һайса ургуулжа абаха гээшэ ажахы бүхэндэ ашаг үрэтэй, олзотой байна. Таряанай килограмм бүхэцэй сэн 1000-1200 түхэригтэ хүрэнэ ха юм. Гурил болгоод худалдаа һаа, бүришье үнэтэй болохо ааб даа.

Хартаабха, овощ хэр абтахаар хүлеэгдэнэб?

- Олонхи аймагуудта багашье, ехэшье газарта таригданан хартаабха, овощой муу бэшэ ургаса эдеэшэжэ байнхай. Гансал тэдэнээ хайшань, яагаад худалдахабибди гэжэ даб дээрэ хэлэхэнь бэрхэтэй. Иигээд хүдөө ажахын эдеэ хоолой зүйлиүүдэй - оптово дэлгүүрэй, ехэ яармагай Улаан-Үдэдэ нээгдэхэдэ, нэгэ аргань олдохо аабза.

- Сентябрь, октябрьда сагай уларил ямар байха гэжэ метеорологууд багсаанаб?

- Гараха һарада хюруугүй, яһала дулаан байхаар хүлсэгдэнэ хаш. Тиигээ һаань, хожомдоһон таряан хүсэд эдеэшэжэ үрдихэ, хуу сэхэ хуряахаар болохо, комбайнуудай ажалые хүнгэдхэжэ үгэхэ аалам гэжэ һананабди.

Хуряалгын болзоршье ута болохо ха юм.

- Валерий Михайлович, Геннадий Иванович, иигэжэ хоорэжэ үгэнэнэйтнай түлөө hайниие хүсэе. Ургаса хуряалгамнай урагшатай байг лэ даа.

Xopuhoo мэдээсэнэ

АРГА БОЛОМЖОНУУДД БЭДЭРЭН...

Хориин аймагай "Анаагай" хамтын ажахын нэгэ отделенидэ, малай тэжээл бэлэдхэл оньһожоруулагдамал хоёр звено жэл бүхэндэ хүхэ юм.

Эдэ звенонуудай нэгыень тус отделениие эрхив Баир Батуевич Батуев хүтэлбэрилдэг. Ушар юубъв Баир Батуевич үбһэ сабшалгын халуун хаһада, өсры даажа байһан гол ажалайнгаа хажуугаар, гурбан х хугасаа соо үбһэ бэлэдхэдэг звеногой хүтэлбэрилы уялга дүүргэдэг заншалтай.

Энэ жэлдэ элдэбын шалтагаануудһаа уламха анаагайхид сабшаландаа нэгэ бага оройтожо гар байха юм. Тиимэһээ Анаагай үбһэшэд унаһан мала абаха сүлөөгүй тооной, наратай үдэрнүүдые һамбашы һайн шанартай үбһэ бүтээсэ ехэтэйгээр, хаһа бо соонь хуряажа абаха зорилготойгоор ажаллана.

hүүлэй үдэрнүүдтэ сагай уларил муудажа, үблэга ажалай эршэ бүтээсые хойшонь татабашье, Бауа звеногой хүдэлдэг Байсын-Эбэр гэжэ газарта түрүү hүринүүд бодхоогдобо.

Аймагай ажахынуудта мүнгэн зөөриин талаар хүшэр байдалтай уламжалан, звеногой хууша тракторнууд болон үбнэ хуряадаг онь он техникэдэн хэрэгсэлнүүд дуталдана. Тиигэбэшье хүдөөгэй гарда дүршэл ехэтэй механизаторнууд элдэб янан боломжонуудые бэдэржэ, эбдэр он детальну өө нэдынгөө хүсөөр нэльбэн за набарила та парагүйгөөр ажалаа хэхэеэ оролдоно.

Отделенидэ эртээнһээ түлишэ тоһодол материалнуудые нөөсэлһэнэй ашаар, звеко тракторнууд түлишөөр гүйсэд хангагданхай. Анагал үбһэ хуряалгада хүдэлжэ байһан механизаторнуу амтатай халуун эдеэгээр хооллуулна.

амтатай халуун эдеэгээр хооллуулна.
"Түсэбөө дүүргэжэ, үбэлэй янгинама хүйгж хамтынгаа малда эдюулхэ һайн шанартай үбһө тас урдахи жэлнүүдэйнгээ хэмжээн соо абажа үр ёһотойбди," - гэжэ үбһэшэдэй зүгһөө звеньевй Батуев мэдүүлээ һэн.

ТЭЭГДЫН ФЕРМЕРЭЙ САБШАЛАНДА

Тээгдын фермер Б.П. Яскин "Хүл" гэжэ газарас жэлэй ногоон ургамалнуудые тариһан юм. 28 кс сабшаланһаа ургаса дүүрэн абтаха ёһотой. Фр сабшалан дээрээ 15 хоногой хугасаа соо хүдэлжэбэ "Т-25" түхэлэй трактораар ногоо сабшаад, таме тэрэнээ бухаллана. Мүнөө үедэ ажалша бэрхэ бүх таряашан 40 гаран томо гэгшын бухалнуудтай бомы Фермертэ Виктор, Алексей хоёр хүб үүдыны үүл эсэгынгээ магтаал һайшаалда хүртэдэг байа. Яскинай наһанай нүхэр Раиса Гаяновна, гэр бүмы ажалда өөрынгөө ехэхэн хубита оруулдаг гээшэ.

Эбтэй эетэй ажалша таряашанай бүлэ, 1 хуряалгынгаа үүүлдэ, бэлдэнэн бухалнуудаашаргар өөрынгөө гусеничнэ трактораар шэрэжэ, ажаы байрын газарта абаашаха юм.

АРАДАЙНГАА ҺУРГААЛААР

Анхан сагћаа хойшо шэмээшэгүүдэй һуули Хасуурта гэжэ нютагта, түрэл арадайнгаа урданы заншалнууд болон сэсэн мэргэн һургаал заабарий эндэхи зон һайнаар мэдэхэһээ гадна, сахижа ябай

Элинсэгүүдэйнь ажабайдалай баян дүй дүршы бүхэнэйнь ажалда, хэрэгүүдтэ туһалжа бай мэдээжэ ааб даа. Ахамад зониинь залуушуулаа т Энэ һайн һайхан заншалынь хэр угһаа х дамжуулагдажа байдаг юм.

Хориин аймагай олохон ажахынуудта үбһэ хүрд звенонууд хожомдожо сабшалангуудайнгаа талман гараһан байха юм. Харин хасууртайнхид сабшай сагтаа гаража, үбһэ хуряаха хаһаяа болзортоньдүй гээшэ. Тиимэһээ эндэхи үбһэшэд мүнөөнэй байр ехэ хэмжээнэй үбһэ тэжээл нөөсэлэнхэй.

Тиин ногоон тэжээл бэлдэхэ хаһа болзор м ерэбэ. Хасууртайнхид энэ харюусалгата ам шалгаржа, аймаг дотороо түрүүлэн, силос конвейерхүдэлгэжээхилбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Хасуу үбһэ сабшалга түлэг дундаа ябажа байна.

дарагдажа байнхай.
Николай Иванович Коньков, Павел Ники гович Маг гэгшэд комбайнаар ногоо сабшана. Жолоошод Алг Анатольевич Казазаев, Михаил Юрьевич Ситников Ильич Коршунов ЗИЛ-130 түхэлэй автомашинан ногоо траншей руу зөөнэ. Дүршэл ехэтэй механизан силос даралгын ажалда хабаадуулагданхай юм.

Үбһэ хуряалгын, силос даралгын ажалнууд хай ажахынуудта нэгэ доро хэгдэнэ. Механиза торнудд харюусалга ехэтэйгээр хандажа, гэжээл бэлэг ажалнуудаа саг болзор соонь дүүргээд, таряа хүр эхилхэ дүүрэн эрмэлзэлтэй хүдэлнэ.

ЭЛЭЙ ТҮРҮҮШЫН 10ШXOH, юрын зоной haнaa адыхэл зобоорон хэсүү айдалда үнгэрбэ. Россин Поезидентын hунгалтын урда ээ эбсэшэгүй хоёр анги ы денее выратээнээ лэд хүд шангаар гэмгин түлөө шангаар гэмгин түлөө шангаар гэмгин дарга дарга зоошэнь зөөри зоошэнь гэмгин түргүү шэнги е эруппо, урда полосууд рерондоо hэн. Тиимэhээ хэнэй полосууд түрэнэй Президентын да, өөры вур тушаалда һунгагдаха урбан ж афаниие таамаг тухайлжа рахаар бэшэ байгаа юм. Россин налог түлэгшэдэй

дэн арбаад триллион түхэриг залгинан" 1996 оной залентын нунгалтын ябуулга тиз юрэ бусын байдалда Ожо гар ан малга можодүүрэбэ. "Б. Н. Ельцинэй xaha 601 _{17,66} 40 миллион 208 мянга 384 ілана. _{јун,} арадай патриотис исэнүүдэй хамтаралай 3, Убл_{ошт} псэнүүдэй хамтаралаи ье, батук ыридагша Г. А. Зюгановай ота туруу 1860 30 миллион 113 мянга 306 ота туруу 1860 30 миллион 213 мянга 306 3 унгагшад дуугаа үгөө. З удлуун 604 мянга 550 хүн пийшье түлөө дуугаа үгөөгүй", тей сещео лелбех йебүТ деп. Никэдэня Россин Президент Б. Н. эй гардуа ыцин хоёрдохи болзортоо янзын и опоной Президентээр ∍тал_{ьнуу} ушагдаба. Президентын талые абарила аригшад, демократис үзэл одол баримталагшад энэ Тонодоль вытаараа урмашаха, бүтээнэн дссдүүлнүд едү бөлийымы йстех се неструд вхвных еслехым 🥦 Зүгөөр һунгалтын хоёрдохи нитьр - дүнгүүдэй осологдоноор лэ тэдэнэр жалтай анир-шэбэргүй, үгэ үүрээ хаманги, юумэ бажа үрд ругшэгүй болоһон намдуу-ругон байдал харуулба. Юундэ пистобо гозшоб? Сэхыень ылэбэл, һунгалтын урдахи фулгын үедэ өөнэдынь үдэр ри тон демократис ябуулгын схер вицах схер смеру в псиєдлех деехси иль дуржи туу. Эдэ бүгэдыень жиирэй газары бырытының харажал, арһам. 28 км жжаараа үзэжэл байгаа. вырато выше дотороо гэмээ семет оодотод нимь еенемы моролго, ћанаандаа хаталга

эшые үзэжэ болоо. Энэмнай

асдедтет нешду одод <mark>өашее</mark>лну

), звеног

1. Анаагай

ла хүйтэн

еньевой 8

ад, тарка

эрхэ бух

гээшэ.

бүлэ,

эй бай

тай болон цынь тупац Тезд, нээрээшье, һунгалтын силежмед эмлыт йылығы ыду гэр бүлын **кмокрадууд коммунистнууды**е, фами патриотис хүсэнүүдэй амтаралые муушалхын түлөө а шаргада имар зоргоороо ошонон, э, ажахын ыбхайрhан ябуулга эмхидхээ ыя? Хизаарлагдаагүй сагтай Түбэй телевиденеэр, Россин ракогоор, Правительствын иблалаар энэл реформо Росинеабарха, гэдэргээ зам үгы тэрэн нанал-бодол үдэр нелешехет хэлэгдэжэл, шықэжэл байғаа. Хоёрдохёор, .А.Зюгановай илажа гарабал, урданай абарини Росси гэдэргээ шэдэгдэхэ, hэргээгдэхэ, УЛАГ-УУД раждан дайн һүжэрхэ, эдеэ 100440 ута ээлжээнүүд бии юлохо, талонууд нөөргөө бии лааһуры ивлогдохо гэхэ мэтээр баталан пэлэдэг һэн. Гурбадахяар, **Тохмунистнуудай засагта** Уласхоорондын вышетен вдизэоч дноф вномы **№мар үгэхэгүй, хариин** швесториүүд хажуу тээшээ тарашаха, хилын саанаһаа эдеэ пслу ожилоёо болижо, улэн охолод ежесе льдйый новоот оонов двар асстем ехел ког 🛍 айладаг байгаа. һунгалтын туулин эрилтээр идхалгын сагай дүүрээдшье байхада, одоомшье бага-зэргэ номгорбо гэһэншии, Buy Map) **жоммунистнуудые** луушылнан уран һайханай IOA AUG THUKOR

фильмичудые телевизорээр маруулжа мэдээл. Демокрадууд ышхэлээр багашаг жимирнууд байбал даа. багашаг

Засагай талын иимэ дусэтэйгөөр ябуулһан ажал унгагшадай сэдьхэл бодолдо араа үлөөхэ, һунгалтын эсэсэй схлүүгү өөлүн схсэ стдүүнүд eloroй байhаниинь арсашагүй. Тиибэ-яабашье haaнь, Россин гүрэнэй 89 субъектнүүдэй 31дэнь ажаһуудаг һунгагшад Г. А. Зюгановай түлөө дуугаа үгэжэ, тэрэ "улаан бүнэлүүр" гэдэгтэ оробо, дээдын засагта шоодбори нютагууд болобо ха.

Минии ћанамжаар, засагай, демокрадуудай үнгэрһэн түүхэеэ хэдышье муушалаа, коммунистнуудые үзэн ядаашье hаань, арад зоной өөhэдын мэдэсэтэй, hанамжатай hэн хойнонь, Г. А. Зюганов илажа ядахагүй байгаа. Теэд юундэ коммунистнууд бодотоор дэмжэгдээгүйб? Уридшалан хуряангыгаар хэлэбэл, эндэ КПСС-эй дээдын хүтэлбэри, регионуудай партокрадууд союзна республикануудай националис карьеристнүүд сэхэ зэмэтэй. Энэ хэлэгшэеэ тайлбарилхам.

 $\mathbf{Y}^{ ext{HF3Ph3H}}$ ТҮҮХЭһЭЭ АЖАГ-ЛАЛТА хэхэдэ, нэгэл парти аад атаархан бүтүү байһан, үнэн дээрээ СССР-тэ дурагүй Баруунай түрүү гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые үхэсэ урмашуулаа. Гурбадахяар, Совет засагые үзэн ядадаг бэеэ нюућан, апираа хатаад, хороод делле найва сжевлух этэгээдүүдые баярлуулаад, шэнэ хүсэ нэмээгээ.

Эдэ мэтые хараада абабал, социалис гүрэнэй байшанһаа түрүүшын хирпиисэ тиихэдэл унаһан гэжэ тоолохо ёһотойл бологдоно ха.

леж надат ешүд деелет сдеТ соо И. В. Сталиниие али болохоор муушалжа, үхэнэн бэедэнь нэгэшье клеткэ үлөөгөөгүй гэхээр. Агуу Илалтын 50 жэлые тэмдэглэхэ үедэ едшетен оштомотмот энинестра дахин нэрыень дурдаагүй, коммунистнуудые һайн үгөөр нэгэшье хүн хэлээгүй. Энэмнай үнэн сэхэ юумэн гээшэ гү?

Л. И. Брежнев партиин съезднүүд дээрэ элидхэхэ бүхэндөө хооһон найдал түрүүлээд лэ, табан жэл бүхэндэ худал гаршагуудые няагаад лэ, һанаагаа дүүргэдэг, зоноо мэхэлдэг байшоо. "Эдеэ хоолой программа" гэһэн худал түсэб соносхоо.

Мунее тэрэ үеыень "хүгжэлтын зарсашаһан саг" гээд гоёор нэрлэдэг. Теэд юундэ ажабайдал хара амяараа зарсашаба гээшэб, хэн зэмэтэй юм? Жиирэй коммунистнууд, арад зон үдэр бүриин ажалаа хээд лэ, дээдэ ноёдой ама хараад лэ ябаа һэм шуу.

Үрөөһэн хүлөөрөө үхэһэдэй нүхэн соо байһан К. У. Черненко жэл тойрон саг соо Генсек байхадаа, юун мүртэй ажал хэбэ гээшэб? Гэбэшье энгэртээ гурбадахи Алтан Одо зүүжэ, оөрынгөө "габьяае" үндэрөөр сэгнээ һэн.

хада һалаһан, урмаяа таһарһан жиирэй зон һүр һүлдэгүй, үүсхэл, эдэбхи гээшэнь унтаршаһан ябажал байгаа. Иигэжэл КПСС арад зонноо танаршанан, өөрынгөө аша туһа хараһан амяараа эмхи шэнги болошоһон байба гэхэдэ, ехэ алдуу бэшэ.

Энэл шалтагаанаар гэнтэ нэгэ адитра поражения при портида дурагүй болошоһон зоной дунда ямар баяр, хүхилдөөн болоо гэхэбибди?

Партиин ЦК гэжэ гайхалтай ехэ хүсэн бии һэн гүбэ. ЦК-гай гэшүүд тэрэ дороо Пленум татаад лэ, урбагша генсек Горбачёвые партићаань гаргажа ерээд, зэмыень сүүдээр амасуулха жэшээтэй байгаа бэшэгү? Зүгөөр ЦК-гай нэгэшье гэшүүн буруушааһан үгэ хэлээгүй, бултадаа байжа үгөө. Юундэб? Булта зэмэтэй, дороедеед непредем семет оород тушаалтадай дунда анир гараха

Уншагшын һанамжа

КОММУНИСТНУУД ЮУНДЭ БУЛИГДААБ?

лэ, ВКП(б) ба КПСС хоёр ондо ондоо партинууд шэнги болоно. "Юундэ? - гэһэн асуудал гараха. Юундоб гэхэдэ, В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай ударидалга доро большевигүүдэй парти түүхын богонихон болзор соо асари ехэ ажал бүтээжэ шадаа. Гансал 1930 оноо 1940 он болотор, жэшээлхэдэ, арбан жэл соо, партиин хүтэлбэри доро патриотис узэл бодолоор далижаћан, дээдын дера непсинену өөдиүстүх йытлых соссун нестран нос хусэтэй болгоол. Хожомой үедэ илангаяа эдэ демокрадууд, тэрэ гушаад онуудай баримтата кипокадрнуудые харуулхаяа болишоо агша. Байдалаараа урмациаћан зопой жабхаланта нюур шарайе харуулхаяа смии ссисмииТ .внадк вжалах документиүүдые мүнөө зонһоо, илангаяа залуушуулһаа шоудаг гээшэ аабза.

гайхамшагта Тэрэл эишьф сл дөөрүх йедүүнлсж Германиие, милитарис Япониие илажа шадаабди, үнэһэн тоброг болоһон хото городууд, хэдэн мянган тосхоп, һууринуудаа улаан шахуу гараараа бодхоожо амжаабди, hандарhан үйлэдбэриеэ һэргээгээбди. Үри эээлиин урьхада орожо, Баруунай оронуудһаа нэгэшье долларой кредит абангүйгөөр бэд даа. Энэ мэтын түүхын һайн талануудые демокрадууд нэгэтэшье хэлэдэггүй агща. Гэбэшье энэ түүхын хуударые мартаха, үгы хэхэгүйш.

1953 ОНЬОО ГҮРЭНЭЙ ТОМО ОНГОСО хажуу тээшээ хадууржа эхилээ. Эндэ штурвал барићан Н. С. Хрущёв дарга зэмэтэй. Энэл хүтэлбэрилэгшын "үршөөлөөр" ямаршьегүй байһан зоной байдал худхаһан, хэрүүл-шууяа татаһан, газарурбуулһан, упаяа bara тосхонуудые үгы хэһэп, үмсын мал усадхаһан, кукурузаар дашуурһан тухай би "Буряад үнэнэй" гурбан номерто 1992 ондо дэлгэрэнгыгээр бэшээ һэм. Мүнөо дабтаһанай үлүү. Харин тиихэдэ хэлэгдээгүй зүйлнүүд, һанамжанууд дээрээ мүнөө тогтохо хүсэл байна.

Нарин бодожо үзэбэл, Хрущёвой олон үүсхэл үнэндөө ехэ хохидол асараа гэжэ би hанагшаб. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, арад зоноо гэнтэ хахаажа, урма зоригыень хухалаа, найдалыень усадхаа. ног дь ошйох лесинссиС едештелидеблетүх эашдымк этигэхэеэ болишоо юм. Хоёрдохёор, манай амжалтада

Тиимэһээ дээдэ үеын зон, мүн юумэ мэдэсэтэй залуу һүрэгшье хороёо бусалха, урмаяа хухарха үндэрэтэй болоо бэзэ.

Москва, Санкт-Петербург болон бусад томо-томо хотонуудай талмайнууд дээрэ болодог митинг-жагсаалнуудта ерэхэдээ, ветерануудай, арадай патриотис хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд юундэ Сталинай портредуудые дээрэ баряад ябадаг гээбта, хүнүүд юундэ Хрущёвой, Брежневэй. Черненкын, Горбачёвой портредуудые баряад ябадаггүйб?

Агуу Илалтын һүүлээр дэлхэйн арадуудай бахархан хэлсэдэг байһан СССР гүрэнэй нэрэ хүндын уналгын эхин мүн лэ Н. С. Хрущёв даргын нэрэтэй нягта холбоотой. "Хани барисаанай айлшалалга" гээд лэ, хариин оронуудаар зайжал мэдээ һэм шуу. Хойнохидтоо муу жэшээ харуулаа, һурамхи харгы нээгээ. Талаар ябахагүй һэн гэнэ бэшэб. Гэбэшье хэдэн

Налатэ II. С. Хрущёвой Египет ерэхэдэнь, юумэ абаха зорилготой Гамаль Абдель Насер "Ожерелье Нила" гэнэн орден зүүлгээ. Тэрэ һүниндөө манай дарга дары Москва хопходобо һэн ха. Хойто удэрынь Президент Гамаль Абдель Насер вице-президент Абдель Хаким Амер хоёрто Советско Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдобо. Хэдэн сагай үнгэрһэн хойно Алжир гүрэнэй толгойлогшо Ахмед Бен Белла гэгшэдэ баһал Геройн Алтан Одон зүүлгэгдээ һэм шуу. Ирагта революци хэбэ гээд, генерал Абдель Керим Касемда туһалаа. Судан гүрэниие толгойлжо байһан генерал-лейтенант Ибрагим Аббуд гэгшэтэй нүхэд

болобобди гэжэ таалалдаа... ЭНЭ ГЕНСЕК Л. И. БРЕЖНЕВ СЭСЭН хүш байбал, урдахиингаа алдуунуудраа һургаал абажа, дотоодын ба гадаадын политика гээшые гүрэндөө, арад зондоо бүримүһэн туһатайгаар ябуулха при бозэ. Теэд ехэшье хубилалтанууд болоогүйл даа. Тойроод байгшадаа һула табижархёо, гэм зэмэ хэһэн дээдын ноёдые сэхэ пэрээрнь нютагайхидаа, танил талаяа һайн тушаалда дэбжүүлхэ гурим болоо, эдилгэ үгэлгэн ба абалган, мафи, нюусаар архидалган, **hальхай ябадал гаргалган** һүжэрөө, хаа газарта ажалай заршам, журам һуладаа.

М. С. Горбачёвой Генсек болоходо, түрүүшээр зарим тэды найдал байһан даа. Наһаар залуу, охин дундаа ябаһан, хүдөөдэ хүтэлбэрилхы тушаалда дүршэһэн энэ дарга ажалаа зүб мүрөөр хүтэлбэрилхэ, гүрэнөө үргэхэ бэзэ гэжэ найдагдаа. Үнэн дээрээ залуу генсек оорын тодо бодолгүй, хатуу ёһо гурим баримталхагүй, аймхай, шашагшалбяа, хатан Раисаяа дахуулаад "хани барисаанай хубхай зайлгаар дашуурдаг хүн байшоо. Энэ мэтээр нэрэ хүндэеэ бузарлаћан Генсек Б. Н. Ельцинэй мэхэдэ орожо, СССР гүрэнөө усадхаа, нэгэ үдэр Коммунис партияа цалгаагаа.

 ${\displaystyle \mathop{A}^{\text{РАД}}}$ ЗОНОЙ ХЭЛЭН ХУРСА. "Загаћан тархићаа үжэдэг" гэћэн сэсэн үгэ бии. Иимэл Генсегүүдэй хүтэлбэри доро зүблэлтэ гүрэнэй урагшаа ехэ алхамуудые хэжэ шадаагүйнь гайхалтай бэшэ. Хүгжэлтын алхамуудые хэхэ үндэһэншье байгаагүйл ха. Юундэб гэхэдэ, бүхы ажалаа урагшань хүтэлбэрилхэ уялгатай нютаг бүхэнэй партийна арганар дэрэнь байһан иимэ ноёдой жэшээ даган, партийна журамай һула болоһые һамбаашалан сэхэ ажалаа дүүрэн хүсэндөө ябуулагдадаггүй

байћаниинь нюуса бэшэ. Гэбэшье ехэ харюусалгатай ажалтай зон һэн хойноо. партийна ноёд жиирэй зонһоо үлүүсэ һайн эрхэ байдалда байрлаха, бэеэ заhаха ёhотой. Энэ арсалтагүй! Зүгөөр үлүүсэ хэтэрхэ ушар үдэрэй заншалта үзэгдэл болошоо һэн гүбэ. онсо Зоньоо илгармаар барюулха, гэр-байраяа гоёохо, амяараа эдеэтэй, поликлиникэтэй, больницатай, аргаламжын пособитой, жэл бүри миинтэ путёвкотой, тусгаар түхөэрэлгэтэй санатори пансионадуудтай байха ушар хаа хаанагүй дэлгэрээ.

йедедү нелдетех емин дүүнүХ үзэгдэлнүүдые үдэр бүри шахуу харажал, үгышье haa, шэхээрээ дуулажал байгаа ха юм. Тиимэһээ элдэб зэрэб үгэ хүүрэй гараха, хоро-шараар хэлсэхэ ушар таһардаггүй һэн.

'Парти ба арад - нэгэн хамта'', ."Парти - манай́ үеын ухаан, нэрэ исиет "лехшей во сднух уряануудта этигэдэг арад зон саашадаашье үнэн сэхээр хүтэлбэри һанадаг байжа болоо. Үнэн дээрээ зоной найдал үни

нэгэшье зүрхэтэй хүн олдоогүй. Мүнөө коммунистнуудта хүн зоной найдалыень дахин

һэргээхэ гээшэ бэлэн бэшэ. Теэдшье демокрадууд бүхы каналнуудаа коммунистнуудые хуха-пуга хэлэжэл байдаг. Тиихэдээ генсегүүдэй, КПСС-эй партокрадуудай хэнэн гэмэ алдуу зэмые, эндүүе большевигүүд дээрэ зорюута тоходог. Ямар зорилгоор гээбта? Бүхы совет үе сагые муу болгохын түлөөл ааб даа. Энэнь нүлөө үзүүлээл гүбэ.

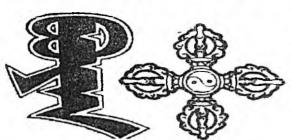
Россин компарти КПСС-эй алдуунууднаа, дутагдалнууднаа могитави снеш неиех лолошдот гэдэг. Тиимэшье парти байха ёнотой. Тиибэ-яабашье наань, КПСС-эй сэхэ гэмээр лэ мүнөө коммунистнууд дэмжэгдэбэгүй, лидер Γ . А. Зюганов урагшагүйдэбэ. Энэл удаа юм haaб даа - харамтайл даа. Саашадаа коммунистнуудай дахин засагта бусалган бүришье хүшэр болохо. Юундэб гэхэдэ, мүнөө засагай манлайда үлэгшэд ерэхэ дүрбэн жэл соо, нэгэдэхеэр, байдалаа бүри бэхижүүлхые оролдохо, коммунистнуудые али болохоор хашаха, хоёрдохёор, патриотис хүсэнүүдэй ара талын гол тулгань болохо дээдэ үеын зоной, хуушанай коммунистнуудай зэргэнүүдыень һэрхытэрээ үсөөрхэ ха юм.

Эсэстээ тобшолон хэлэбэл, совет засаг гээшэмнай үргэн арад зондо, илангаяа бага яћатанда хүрөөд хэ үхэћэн засаг байгаа юм. Жэшээнь, бидэнэр, буряадууд, ургалтын, хүгжэлтын талаар ямар ехэ зам гаталаа гээшэбибди? Энээниие мүнөө арсаха, буруушааха болоо haa, нүгэл ааб даа.

 ${f A}$ россин президент Б. Н. Ельцин тангаригаа үгэжэ, ажалдаа шиидэжэ оробо. Теэд байдалнай һайжарха гү? Хэлсээтэйхэн. Нэгэдэхеэр, найдуулһан һайн үгэнүүдые оло дахин дуулаһамди, хоёрдохёор, гүрэн соомнай һаянай боложо байһан үйлэ хэрэгүүд һайн бодол түрүүлнэгүйл даа. Салингаа абадаггүй зон хооhоор байна, шахтёрнууд буһалгаална, Чечняда дайн шэнэ хүсэтэйгөөр соробхилбо, пенсиин мүнгэн hараар гээгдэдэг болобо. Теэд

Иимэл даа, хорюулгүй болоһон саг хэрэглэн, һанаһанаа хэлэхэ гэрэн минии хүсэл!

Николай ГАЛДАНОВ.

WM Maanu Sadmaa Xym

"Буряад үнэн" сон болон Россин Бул шажантанай Түб захиргааиай үмэнэн хууданан нарадаанэгэ хэблэлдэ гарадаг.

ABryct. 19

"ҮДЭР БҮРИИН ДАЯАН БИСАЛГАЛАЙ УНШАЛГА" ТУХАЙ ТИНЛЭЙ БАГШЫН ТАЙЛБАРИ

ЛАМ-РИМ

Хүн түрэлэй удха шанар тухай даяан бисалгахадаа, хадуужа абаха гурбадахи гол зүйлынь юун бэ гэбэл, **хүн түрэлэй** хоморой шухаг байлга болоно. Номой бүтээл хэгшэд зарим ушарта түрүүшын хоёр гол зүйлнүүд тухай бисалгал хээд, гурбадахи зүйлыень хэрэгсээнгүй үнгэршэдэг. "Тиимэл даа, би эрдэни шухаг сис деэт ойохноло ледут нух наћандаа намда сулоо болоногуйл. Удаадахи түрэлдөө Номой бутээл заатагүй хэхэб", гэхэшэхэн зарим хүнүүд хэлэдэг. Кадамбын нэгэ багша энээн тушаа иимэ жэшээ хөөрэнэн юм. Үгытэй нэгэ хүн харгыда хэһэг алта олобо гэхэ. Теэд зорићон газарынь үшөө холо байба. Тиимоћээ замдаа ашаа шэрэхэеэ залхуураад: "Хожом ябахадаа, абуужаб". - гээд, алтаяа орхижорхибо. Иигэжэ таанад

Номой бүтээл хэхын тула таанад хүн боложо түрөө ха юмта. Хүн түрэл хадаа гартаа алта баряад байһантай адли. Зүгөөр сүлөөгүйб, хойто наћандаа Бурханай Ном бүтээгүүжэб гээд байгаа haa, хойто наһандаа дахин хүн сл ньхйьтйь занехерут ожолод байха. Һалхинда хиидэһэн мэтээр, үйлынгөө үридэ туугдан, удаадахи наћандаа хаана түрэхэеэ өөһэдөө шэлэдэггүй, уридшалан бүри мэдэдэгшьегүй гүбди. Хүн түрэл юундэ иимэ хомор бэ гэбэл, өөрын шалтагаантай. Магнитофоной

хэзээшье эрдэни олохогүйт.

миндаћанда бэшэћэндэл, үйлымнай үриие бүридхэн тэмдэглэћэн элдэб мүр сараанууд сэдхэлдэмнай бии юм. Тэдэ мүр сараануудай үсөөнийнь лэ хүн түрэл олгодог жэшээтэй.

Миллион нэрэтэй лотерейн наадан болот даа. Миллион соо танай нэрэ нэгэл дахин бэшээтэй һэн тула, миллион нэгэл ушартан нэрэ нэгэл ушартан нэрэ баһал тимээ хомор аад, Номой бүтээл хэхын тула манда үршөөгдэдэг.

Үбшэн хүндэ үбшэнгыснь заажа үгэхэдөө, аргашан доройтуулхын тула тиигэнэ бэшэ, харин ямар эм, хэзээ, яагаад уухыс ойлгуулна ха юм. Бишье хүн түрэлэй хоморой шухагыс танда ойлгуулхадаа, хүн түрэлөө хүсэд сэгнэжэ, гамнадаг болохынтнай түлөө оролдоно ха юмбиб.

Энээн тушаа үшөө нэгэ үльгэр. Далайн оёорто һохор мэлхэй амидардаг, харин уһанай норуугаар алтан сахарит һалинай үнөрүүгаар алтан сахарит һалинай байдаг. Зуун жэлдэнэгэ дахин һохор мэлхэй өөдөө хөөрэжэ, уһанһаа бултайдаг. Тинхэдээ толгойгоороо алтан сахарит худар тудахань бүри болошогүй гэхэ гү, тон лэ хоморой шухаг бэд даа. Эрдэни шухаг хүн түрэл, энээндэл адли, тон хомор ушарта тудадаг юм.

Энэ үльгэрые бүри тодохойгоор тайлбарилдаг: далай - сансар, оршолон, юхор мэлхэй - бидэнэр. Һохор мэлхэй - далайн, ушар ёһо мэдэхэгүй мунхаг бидэнэр оршолонгой далайн оёорто тоөринэбди. Юундэ гол түлэб далайн оёорто амидарна юмбибди? Һохор мунхагтаа бидэнэр эзэлэнгүй, саг үргэлжэ

нүгэл хилэнсэ үйлдэжэ, үйлынгөө үреэр гурбан муу заяанда түрэнэ ха юмбибди. Зуун жэлдэ нэгэ удаа hoxop мэлхэйн yhaнhaa бултайћандал, бидэнэршье заримдаа һайн үйлын үри, буян хуряаһанай ашаар хүн боложо түрэнэбди. Далайн нюруу энэ ушарта хүн түрэлтэй сасуулагдана. Теэд урдань бидэ хүн боложо түрөөшье haa, Бурхан багшын Номой неледүт однодо йүгесделлед байжа болообди. Энэмнай эрдэни шухаг түрэл бэшэ болоно. Эрдэни шухаг түрэл олохо нйехлем доход йвниешеет ућанћаа миил бултайћандал бэшэ, харин толгойгоороо алтан сахариг тудаһандал гэхэ гү, али Бурхан багшын Номой дэлгэрһэн орондо түрэһэн тон хоморой шухаг ушар болоно. Алтан сахариг-эрдэни шухаг хүмүүн түрэл.

Бурханай Ном һургаал соносожо байһан таанад урда түрэлнүүдтэ хэһэн буянгаараа эрдэни шухаг хүмүүн түрэл олоо бшуут. Тиимэһээ Буряад орондо түрэһэнөө гүйсэд сэгнэжэ, танда тудаһан иимэ хоморой, иимэ золтой түрэлые дэмы нүгшөөнгүй, Бурханай Ном бэелүүлгэдэ түгэс зорюулхыетнай уряалнаб.

Өорыгоо мүнөө хараад кэтехийг барийг барийг

боложо түрөөт. Энэ түрэл олоһоной ашаар эрдэни баялигуудай аралда хүрэхэ арга боломжотой болобо гээшэбди. Тиимэһээ энэ сагта унтажа бү байгты".

Эдэ үгэнүүдые минии багша саашань ингожо тайлбарилаа: "Нэгэ хүн ондоо аралда хүрэхэ гэжэдалайн онгосо хүлеэгээ һэн ха. Теэд онгосын үнэн ерэхэдэ, элдэб юрьеэнэй шалтагуудта орёосолдоһоор байтараа удааршаба. Онгосо ойро зуурал зогсохо байгаа бшуу. Дахип ерэхэнь бүри мэдэгдээшьегүй. Тэрээндэл адли, йсдүүнлецүт ноло недех едид туршада хүнэй бэе олохоёо хүлөэгээ һэмди. Энэ түрэлөө зүб хэрэглэжэ шадаа haa, оршолонгой далайе гаталха аргатайт".

Тиимэһээ боро юрьеэнэй хэрэгүүдтэ, ойро зуурын баяр сэнгэлигүүдгэшунан, һаатангүй, оршолонгой далайе гаталха онгосодо забдагты, холын хараатайгаар бүтээл үйлэдэл бэелүүлэгты!

Би тон богонёор тайлбарилааб. Дэлгэрэнгы-гээршье болохо hаабдаа. Зүгөөр үсөөхэншье эдэ мэдүүлэлнүүд соо Бурхан багшын hургаал гүйсэд багтанхай. Тэдэ хүн түрэлэй эрдэни шухагые тодоруулха зорилготой юм.

Теэд нүгөө талаhаа хараад үзэхэдэ, даяанда hyyhан жэлнүүдни наhанайм эгээл жаргалтай саг болоно...

hонирхуулаагүй hаа, хүү футболой клубта оруу немед анехелүүх отлидон байха. Тэдэнэр һорид ерэжэшье үгэхэгүй. "Энэш суутай, һайн клуб. Тү хүниие абадагшьегүй", мэтээр һонирхуулха хэрх hонирхолтой болог тэдэнэр тус клубта хүсэлтэй болохо. Орононт норилго хэхэнь хэр хүнд хүлөө шулгартар носолдодог, унадаг байба хүүгэд эдэ бэрхэших тоохогүй, бүри урмашага

пхэхы х

а ябуулд

ахажа

винтаяа

к мүрдэ

нылов

дэнэ. Ти

удаар ши

ехлешае

ээннээ

недэмж

еренци п

лан ат

МАУГР

I CXCTY OF

алые

Уулада эрдэни шухагин тухай бисалгал хэхэдээ наһандаа хэжэ шадаагүй хэрэгээ бүтээжэ ба тонолод йстлечерем шулгартар футболнамна жаргалтай жаргалтай жа досоотнай түрэхэ юм. даяан хэгцсэдтэ тыкы хүн түрэл тухай бисалгал шухала байдаг. Иимэ бис хэнгүй, тарниин бүтээдэ орошобол, иэгэ hapa үнэр битнай онсо хун бом ва доодоод, ка ницьх техих дежет дүүд туршада хубилалта б болоогүй haa, урма зор гансата мүхэшэхэ.

Мүнхэ буса, үхэлэ б тухай һургаал сашаа ёһотой. Мүнхэ буса бисалгал тон шухалабтаз Тэрээнгүй ямаршье б хэбэлнай, тэрэмнай б байхагүй, хара зоной түгэншэлгэ болоод дүүр

Б. ДОНДОКОВОЙ хэлэнбээ о оршуул Н. БАДМАРИНЧ буряалг

YPF3H TAMA,

Далай багшын түлөөлэгшэ гэбшэ Джампа Тинлэй хамба ламын туһалагша Борис Дондоков хоёрые үдэшэлсэн, Ага иютагай үргэн талые үсхэн, үндэр ногоон дайдаарнь ябалсаха хубитай байбаб.

Багша Тинлэй үдэр бүри яажа буян хэхэ тухай, буян гээшэ юун бэ гэрэн ном табяа.

Августын 14-дэ Ага ерэмсээрээ, Тинлэй багша соёлой байшан соо Ногоон Дара эхын джанан (адис) табиба.

Удаадахи үдэрынь минии түрэһэн шотаг Сагаан-Шулуутайда эрхим урин угталга боложо, сэдьхэлээ арюудхан, үдэр бүрийн даяан бисалгал яагаад хэхэ тухай багша айлдаа.

Гурбадахи үдэртөө Далай-ламын түлөөлэгшэ Сүүгэл дасанда хүрэжэ, эндэ сугларбан бүзэгшэдэй урда Богдо Зонхобын "Лам-римэй" удхаар үдэр бүри яагаад даяан бисалгаха тухай хөөрөө. Энэ үдэр дасанда Сахюусанай хурал үглөөнбөө үдын хойно 4 саг хүрэтэр хурагдабана.

Тэрэнэй һүүлээрхи үдэр, августын 17-до, гэбшэ Тинлэй

УНДЭР НОГООН ДАЙДАА

Сүүгэл дасанда Ногоон Дара эхын адис табяа.

Августын 18-да багша ламын Зугаалай хүрэжэ ерэхэдэнь, нютагай дасанай санаартан, һүзэгшэд урин дулаанаар угтаа. Энэ удаа Тинлэй гэбшэ Бурханай Номой бүтээл тухай айлдахадаа, иимэ бүтээл хэдэг һүзэгшэд тон түрүүн налархай зөөлөөр, нигүүлэсхы сэдьхэлтэйгээр бусад зондо хандабал, эрхим гэжэ онсолон заагаа. Энэ үдэрэй үдын хойно Джамна Тинлэй Могойтын районой Сагаан-Уула хүрэжэ, "Үдэр бүриин даяан бисалгалай уншалгые" ударидажа, ном табяа.

Агаар айлшалһан һүүлшынгээ үдэр, августын 19-дэ, мэргэн багша Ононой эрьсын Урта һууринда таряашад, фермернүүдэй "Улаан-Одон" эблэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзажа, адис айладхалаа үршөөгөө. Мүн Ононой эрьсын Хүһөөшэ тосхондо һүзэгшэдэй урда номоо айлдаа.

Уулзалга бүхэн Тинлэй багшын согсолжо, буряад хэлэндэ оршуулагданан "Үдэр бүриин даяан бисалгалай уншалганаа" эхилдэг байгаа. Хамба-ламын туналагша

Борис Дондоков Джампа Тинлэйн айладхалнуур хэлэн ээ сэхэ буряадта тон тодорхой угойлогоорой угойл байгаа.

Августын 19-нэй үдэшэ Далай-ламын түк Оловянная станцида Пекин-Москва гэвэн нуужа, Улаан-Үдэ морилоо.

Шэтэ хотодо ажаһуудаг буряадуула тосхонойхидтой уулзахадамии, тэдэн мана Баала" нэгэдэлэй хүдэлмэрөэр ехэ һонирхожо. Ном дэлгэрүүлдэг баһал адлирхуу түбүүдтэй эцэ байгаабди гэһэн хүсэлоо мэдүүлээ.

Иимэнэгэдэл байгу улхын тула тон түрүүнэдэ бүлэг суглуулаад, устав зохёожо, эмхидхэл үнгэрhэнэй удаа иютагайнгаа засагай зурб бүридхэлдэ оруулха ёhотой. Тиихэдээ "Apis нэгэдэлэй hалаа болохо хүсэлтэй haa, өө түлөөлэгшые Улаан-Үдэ эльгээжэ, энээндэ у бүхы асуудалиуудые шиидхэжэ болохоор ааб

Ц. РАДНАБА "Арьяа-Баала" нэгэдэлэй хүдэлэй

БУДЫЕ ДЭМЖЭЛГЫН БҮЛЭГҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН 2-ДОХИ КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУДТА дапай-памын хандапга

до сүлөөгэй түлөө түбэд ай тэмсэл мүнөө үедэ прэхы ханадаа оробо, най засаг захиргаан Түбэд ы ябуулдаг политикаяа пахажа. хашалта иммтаяа эршэдхэн, эгсэ и мүрдэлгэ хюдалгын, ы дүүнсежмех нылмы ынэ. Тиимэһээ Түбэдэй баалхалгын палые уудааршиидхэхын аргагүй призахэнь тон шухала.

үй haa, хүүг

бта оруу

энь бэлэн

p hopen

үй. "Энэш

клуб. 1

прегай,

УУЛХа хэрэг

. Орононкой

хэр хүндэ, 1

артар

адаг байб

ХЭХЭДЭЭ,

цадаагүйцү

галтай кор

эхэ юм. Ум

эрдэни п

й бисалгал

н бүтээдэв

hара унгэр

хүн боло

т. Харин в

илалта

урма зорі

саашаа

сэ буса

лхала бүтээ

гаршье

рэмнай

30НОЙ

pxon XI

X3.

нээнрээ уламжалан, иедуүгелүд ныллежмедэн поорондын 2-дохи еренци политическэ онсо шанартай. Энэ уулзалга ман аргаар ороноо ээрүүлгын түлөө манай сэлэй түшэг тулгууринь жоүгэхэ гэжэ би тон ехээр

Нанай тэмсэл хитад арадта, тадта өөртэнь эсэргүү ежет мог ешед йетлелтеш мүнөөшье дахин дабтаха хүсэлэнтэйб. Тиимэһээ танай дэмжэлгые миил Түбэдэй аша туные аршалнан ябадал гэжэ бэшэ, харин энэ нютагта үнэн зүб байдал, хуули гуримые леглемде йототлидов ехестден гэжэ сэгнэнэбди. Түбэдые сүлөөрүүлхын түлөө бидэнэй ябуулдаг хүсэрхэхы бэшэ хүдэлөөнтэй хитад арадай дундашье улам дэлгэржэ байгаа нанама етледетен вылыным элирхэйлһэн сэгнэлтые

Бидэндэ үзүүлдэг дэмжэлгын түлөө манай нүхэдтэ гүнзэгы баяр баясхалантай байдагби. Иимэ дэмжэлгэ, һаналаа нэгэдэлгэ манда туйлай удха шанартай юм. Гэхэ зуура Түбэдтэхи байдалай түлөө тон түрүүн түбэд арад гол харюусалга даажа абаха

Олон түбэдүүд мүнөө Баруун оронуудта ажаһуудаг. Түбэдые дэмжэлгын бүлэгүүдэй бүхэдэлхэйн байгуулалта OXOOTIOT ябалалла эдэбхитэйгээр хабаадахыень тэдэниие уряалнаб.

Эрид шууд ба эдэбхи түгэс үйлэ ябадалнуудые үүсхэхэ сагнай ерээ. Түбэдтэхи байдал түгшүүрилтэй. Гэхэ зуура Хитад дотороо боложо байһан һайн хубилалтанууд минии досоо түрүүлнэ. хубилалтануудай Түбэдэй тайбанаар, асуудалда хөөрэлдөөнэй замаар шиидхэхэ арга олгохонь магадгүй. Тиимэһээ Түбэдэй асуудалые тайбанаар, үнэн зүбөөр шиидхэхэ арга эгээл дүтын сагта олохобди гэжэ этигэнэб.

Дарамсала, 1996 оной апрелиин 26.

Фдые дэмжэлгын бүлэгүүдэй уласхоорондын 2-дохи конференци Германиин ниислэл Бонн үхэлтэ 🛍 ӎ 1996 оной июниин 14-17-до боложо, 60 ороной 250 делегат, тэрэ тоодо Россин, Украинын, рукин түлөөлэгшэд хабаадаа. Тус конференциие Түбэдэй хилын саанахи правительство фых Найманай жасатай хамта эмхидхэбэ.

мссоорондын нэрэ хүндэ ехэтэй энэ хуралдаанда Буряад орондохи "Түбэдэй хани нүхэд" гэhэн ми президент профессор В. Б. Базаржапов хабаадалсаба.

итша оной май һарада ниислэл гагенда байхадаа, Далай-🖟 Даниин парламентда рай асуудалаар нэгэ үдэрэй арта сугларһан 200-гаад шууд, экспертнүүдэй урда хэлэбэ. Түбэдтэ хитад агаархидай тедехэүү йьдихарын Бальдон стледаүм схэрын шэршэдэбэ гэжэ Далай-лама

1996 оной май hарада болоhон иеледүү деслүүн нымы рудагша Далай-лама хариин енеш нопоттот оди равительствая а тарыглуулба. Майн 31-дэ мэгэй Дарамсала хотодо гадууатан эр манан псисунаму вочнух нему нистрнуудэй кабинет мо седтелуум

итад засагай үйлэнүүдые Руущааћан хэдэн эрэ ба ер санаартаниие хитад санаартанияе соо асжэ гэрэнэй тала баридаг хянган хүнэй урда үгэ селүүдем амал-иала керүүлээ. я наса хото шадар оршодог стдиих ны 100-гаад артан шархатаа.

TOBILOOP.

1996 оной июниин 20-до Германиин парламент Түбэд тухай резолюци абаа. Тэрээн дотор Уласхоорондын хуули эрхын дүримүүдые сахиха, түбэд соёл усадхалгые болюулха, Түбэдэй хариин орондо тогтоћон Правительствын толгойлогшо - Далай-ламатай хөөрэлдөөндэ орохо гэһэн уряа Пекиндэ шэглүүлэгдэнэ.

Июниин 28-да адлирхуу удхатай тогтоол Бельгиин парламент абаа.

Гэндун Чойжи Нима гэжэ дебут нопошолов игу йетеден хүбүүниие хаалтада байлгажа байһан тухай хитад засаг түрүүшынхиеэ мэдэрбэ.

Түбэдэй эгээл ехээр йьньжьш тедедтеледнүх ударидагшадай нэгэн гэжэ тоологдодог Банчан ламын 11ижйоР нуднеТ ежет едүд ихед Нимые 1995 оной майн 14-дэ Далай ламын соносхононой һүүлээр лэ Хитадай аюулгүйе сахидаг албан тэрэниие бүлэтэйнь хамта Түбэдэй хойто

зүгтэ оршодог гэрһээнь Пекин абаашажархићан байна.

6 hapa соо хөөрэлдөөнүүдые ньгив нимэП деслүүн йененех ламын дүрэ гэжэ өөрынгөө кандидатура дурадхаа. Харин Гэндун Чойжи Нимын хаана байһаниие Хитадай засагай пюућан ушар гэбэл, "түбэд сепаратистнууд тэрээндэ аюул тохёолдуулһан байгаа" гэжэ далдална.

"Уласхоорондын амнисти" гэжэ эмхиин мэдээсэлээр, Далайламын дүрэ зурагые гэртээ барихые, тараахые хорићон ушарые буруушааһан буддын шажанай санаартаниие, юрын түбэд зониие хиталай засагаархид буудаа. Энэл мэдээсэлээр, һасын баруун зүгтэхи нэгэ хиидэй гурбан санаартан сохюулжа, буудуулаад, хоёрынь һүүлдэ наһа бараа. Бүхыдөө энэ үдэр 80-haa үсөөн бэшэ хүн, тэрэ тоодо 30 эхэнэрнүүд шархатаа. Далай ламын дүрые дасангуудта, hургуули, магазинуудта үлгэхые хитад засагай хорићон дээрэћээ аягүй эдэ ушарнууд тохёолдоо енедлелех ежет

ИВАЛГЫН ДАСАНАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Ивалгын дасанай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хурал 1996 оной сентябриин 15-да тус дасанда болохо.

ЖИНСРЭГЭЙ ХУРАЛ - ТАМЧАДА

Августын 18-да Тамчын дасанда Жинсрэгэй хурал болобо. Еши-Лодой римбүүшэ, хамба-лама Дамба, Гэлэг-Жамса haapaмбa, Тамчын дасанай шэрээтэ Гоншог лама (Будаев) болон бусад ламанар хабаадаа. Нютагай олон зиндагууд ерэжэ, арюудхахы хүсэ нүлөөтэй Жинсрэгэй хуралай мандалда хандибуудаа үргөө, зальбараа.

БУДДЫН ШАЖАНАЙ НЭРЭ ТОМЬЁОНУУД

Бүреэ - труба, духовой музыкальный инструмент, применявшийся в дацанах. Хорхойн гэрээр гэхэ гү, али дунгараар хэһэн дун сагаан бүреэнүүд байха. Мүн 2-3 метр утатай үхэр бүреэ байгаа. Энээнэй абяан тэнгэриин заанай бүрхирөөнтэй адли гэжэ бэшэгдэдэг. Дасанда тусхай хүгжэмшэд байдаг һэн. Жэшээнь Тугнэ-Галтайн дасанда хоёр ганданшан, дун бүреэшэн, үхэр бүреэшэн, хоёр хэнгэрэгшэн байһан гэдэг.

Бурсан - собирательное название буддийского духовенства. Энэ үгэ хубараг гэжэ үгэтэй хамта хэрэглэгдэдэг. Жэшээнь, "Этигэл" гэжэ номдо иигэжэ хэлэгдэдэг: "Ламада этигэмүй. Бурханда этигэмүй. Номдо этигэмүй. Бурсан хубарагуудта этигэмүй".

Бүртэ-Чино - легендарный предок северо-восточных монголов, в том числе бурят. "Нюуса тобшодо" бэшэһэнэй ёhoop, далай гаталжа, Онон мүрэнэй эхиндэ ерэһэн Бүртэ-Шоно Чингис хаанай уг изагуурынь болоно. Буряад түүхэ бэшэгүүдэй ёһоор, Бүртэ-Шоно Байгал нуурай урда талада анханћаа ћуућан бэдэ гэдэг арадай ноёниинь боложо, эдэ зон ерээдүйн буряад арадай исденной ословой принисиедиу

Бурхан - тюрко-монгольский термин, обозначающий любого буддийского бога вообще и его иконописное или скульптурное изображение. Тиин будданар, бодисаданар, идам haxюyhaд "бурхан" бүгэдэ гэжэ нэрлэгдэдэг, жэшээнь, Бурхан багша Шэгэмүни, мүн Абида, Майдари, Дара-Эхэ, Аюша, Манзашэри, Отошо, Ямандага, Гомбо, Долгор, Дамдин, Жамсаран, Намсарай, Жигжид, Базар-Баани Чагдар, Янжама, Бисман тэнгэри, Эрлиг хаан гэхэ зэргын олон бурхад байха.

Бурханай сан - драгоценности Бурхана (или Будды). Эдэ болбол Бурхан багшын хүшөө дотор хэгдэдэг алтан, мүнгэн болон үнэтэ шулуунууд юм.

Буряадай - легендарный предок основных западнобурятских родов. Буряад түүхэ домогуудта бэшэһэнэй ёһоор, эртэ урда сагта зүүн-урда зүгнөө ерээд, Байгал далайн урда эрьедэ нютагжаһан, Бүртэ-Шонын түшэмэл Барга баатар хадаа Олюудай, Буряадай, Хорёодой гэжэ гурбан хүбүүтэй байһан; эдэнэй Буряадайһаа баруун буряад зоной ехэнхи хубинь гараћан гэдэг. Эрдэмтэд йетеледну отодоб энгомод ене гэжэ үзэдэг.

Буряты - буддисты (с XVIII

в.), шаманисты и христиане; коренное население Республики Бурятия, Агинского и Усть-Ордынского автономных округов России. Энэ болбол монгол хэлэтэ арадуудай нэгэниинь, мүнөө хамта дээрээ Россида 400-гаад мянган хүн болодог. Булгад, хори, эхирэд зэргын угсаатадынь эртэ үни carhaa Байгал далайе тойрон ажаһууһан түүхэтэй. Тиин XVII зуунай үеэр Россин гүрэндэ орохо хүрэтэрөө монгол үндэһэтэнэй нэгэ хубинь байһан, харин XVIII-XIX зуун жэлнүүдтэ бэеэ дааһан амяараа арад боложо бүрилдөө гэдэг. "Буряад" гэһэн үгэ анханда баруун буряадай уг угсаатаниие тэмдэглэдэг байһанаа, амяараа арад боложо эхилхэдэнь, мүн хори, сонгоол, сартуул, хамниган гэхэ мэтэ отог угсаатанда шэлжүүлэгдээ годог.

Буту предновогодний вечер. Сагаалганай урдахи үдэшые бүтүүгэй үдэшэ гэдэг. Энэ үдэр һарахаранхы, бүтүү байдаг. Нэгэ бүхэли жэл бүтүүрэн түгэсэжэ, үглөөдэрынь шэнэ жэлэй гарахаяа байһан үе. Хүнүүд бүтүүгэй үдэшэһөө урда зээлеэр абаћан юумэеэ бусааха, абаха байгаа haa, үгэхэ, абаха, мүн хүнтэй халбагаа хахарһан haa, онюжо, **тэрээнтэй**

уулзажа, эбрер заһадағ һэн. Хори

юһэнэй үдэр бурхан шүтөөнөө тахижа, хото хорёогоо заћажа, хог буртагаа сэбэрлэжэ сэмсылгэдэг. Бүтүүгэй үдэшэ ехээр мяха шанажа, садатараа эдижэ, гэр бүлынхидтэеэл үнгэргэдэг. Энэ үдэшэ үргыень заалаагүй хониной бүтүү толгой гү, али үбсүү шанаад, тусхай гуримаар табидаг байгаа. Бүтүү толгой шанабал, үбһэ ногоогоо түлөөлүүлэн, һонгино мангир мэтэ юумэ амандань зуулгадаг байгаа. Энээнһээ гадна, бууза, баниа мэтэ бүтүү хоолоо зооглодог іэн. Домогой ёноор, шэнын нэгэнэй үглөөгүүр hама бурхан эртэ морилжо, хүн бүхэндэ нэгэ наћа үгэдэг гэхэ. Тиимэћээ бурханай мориндо гэжэ һэеы гэр дээрээ сагаан саћа табижа, мүры**ень үзэхын тулада** гэрээ тойруулжа үнэһэ адхадаг байгаа. Мүн зариман бүтүүгэй үдэшэ гэрэйнгээ баруун төтого дээрэ сагаан шулуу, сэбэр тунгалаг саћа мүльћэ табижа, һайн зүгэй эзэд һахюуһадай орохын үүдые нээхэтэеэ хамта зүүн тотого дээрээ харгана, шаралжа, хамхуул табижа, муу энлолдох йедехдүш бда йстүк хаадаг байһан.

(Үргэлжэлэлынь хожом

2, понедельник

"OPT" KAHAA

7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 01.40 Новости.

10.15, 19.20 "Новая жертва"

11.05 Поле чудес.

12.05 Человек и закон.

12.30, 20.35 Угадай мелодию. 13.10 В эфире ГТРК "Мир".

13.55 Комедия "Полицейская академия: Миссия в Москве".

15.25 Мультфильм.

15.30 Любовь с первого взгляда.

16.15 Пресс-экспресс. 16.20 "Рыцарь - Отважное

сердце".

16.45 Марафон-15 17.00 Звездный час

17,40 "Элен и ребята".

18.05 Джэм

18.30 Вокруг света. 20.10 Час пик.

21.00 Мы..

21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.

22.35 Реклама.

22.40 "Багз - Электронные жучки". 23.45 Футбольное обозрение.

00.15 Фильм Александра Рогожкина "Ради нескольких

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.00 Утренний экспресс.

8.30 Сериал "Мак и Матли".

8.55 Антракт.

9.00 Вести.

9.15 Утренний экспресс-2. 9.45 Время деловых людей.

9.55 Дорогая редакция.. 10.20 "Санта Барбара".

11.15 Эй, ухнем! 11.30 Х/ф

"Неуловимые мстители".

12.45 Деловой автограф.

12.50 Телемагазин. 12.55 Товары - почтой.

13.00 Вести.

13.20 Русское лото.

14.60 Астрология любви. Лайма

Вайкуле. 14.25 Антракт.

14.30 Деловая Россия

15.00 Иванов, Петров, Сидоров...

15.40 Зависит от тебя.

15.55 Магазин недвижимости. 16.00 Вести.

16.20 К-2 представляет...

17.20 Лукоморье.

БУРЯТСКОЕ ТВ

18.00 "Династия", 96 с.

18.55 Байгал.

19.10 Курьер.

19.20 Ая-ганга.

19.50 Православная программа

"Воскресение".

20.20 Солдатам Отчизны... Поэтическая композиция.

20.50 Курьер-2. **КАНАЛ "РОССИЯ"**

21.00 "Санта Барбара".

22.00 Вести.

22.20 Телескоп.

22.50 Хоккей. Кубок мира. Швеция - Финляндия.

01.00 Вести.

01.35 Детектив понедельникам "На острие

ножа-1" Памяти 02.30 Микаэла

Таривердиева. 02.55 Телемагазин.

03.05 Джентльмен-шоу.

03.35 Со скоростью звука.

"АРИГ **У**С"

16.00 Мультфильмы.

16.30 Постмузыкальные новости.

16.45 Телемагазин.

16.50 Сериал для детей "Одиссея Гамильтона", 8 с.

17.20 М/ф "Тайна страны Земляники". 17.45 Дорожный патруль.

18.00 Христианская программа "Благая весть"

18.25 Сериал "Антонелла". 19.10 Нон-стоп лист.

19.20 Прогнозы недели 19.50 Аптека.

20.00 Муз. подарок.

20.10 Телемагазин.

20.20 Шоу Бенни Хилла

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20.50 Нон-стоп лист.

21.00 Шесть новостей.

21.10 Х/ф "Большая стирка". 22.50 Юмор. программа "Назло

рекордам' Постмузыкальные

новости.

23.40 Дорожный патруль.

"ТИВИКОМ"

16.00 Анонс. Сериал "Тихая пристань".

17.00 Мультфильмы.

17.30 Спорт. программа. 18.00 Сегодня (Новости НТВ). 18.35 Док. фильм.

19.00 Муз. поздравления.

19.45 Телегазета. 20.00 Мир кино: "Спенсер

напрокат" 21.00 Итоги.

22.20 Сериал "Дерзкие и красивые"

22.45 Телегазета.

23.00 "Королева Марго" (Россия),

24.00 Сегодня. 00.35 Муз. канал.

"ОТБ"

Профилактика.

3, ВТОРНИК

$KAHA\Lambda$ "OPT"

7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 01.00 Новости

10.15, 19.20 "Новая жертва". 11.05 Мы...

11.50 Смехопанорама.

12.15 Мультфильм. 12.30, 20.35 Угадай мелодию.

13.10 В эфире ГТРК "Мир". 13.50 Чтобы помнили... Николай

Гринько

14.35 "Четыре танкиста и собака" 15.30 Любовь с первого взгляда.

16.15 Пресс-экспресс 16 20 "Рыцарь - Отважное

сердце" 16.45 Мультитроллия. 17.10 Волшебный мир, или

Синема.

17.40 "Элен и ребята". 18.05 До 16 и старше...

18 30 Вокруг света.

20.10 Час пик.

21.00 Тема. 21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.

22.35 Реклама.

22.40 Евгений Леонов в комедии

Тридцать три".

00.10 До и после.. 01.20 Новые обыватели.

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.00 Утренний экспресс.

8.30 "Мак и Матли". 9.00 Вести.

9.20 Утренний экспресс-2.

9.50 Время деловых людей. 10.00 Джентльмен-шоу

10.30 Дорогая редакция... 11.00 "Санта Барбара".

11.50 Товары - почтой.

12.00 Помнишь ли ты?

14.15 Деловой автограф. 14.20 Телемагазин.

14.25 Деловая Россия. 14.50 Иванов, Петров, Сидоров...

15.35 Репортер. 15.55 Магазин недвижимости.

16.00 Вести.

16.20 Момент истины.

17.00 Эй, ухнем!

17.45 Детские новости

БУРЯТСКОЕ ТВ

"Династия", 97 с. 18.50 Байгал.

19.05 Курьер. 19.15 Родину Россию свято сохранять..

19.45 Видеоканал "Пульс". 20.35 Байкал. 20.50 Курьер-2

КАНАЛ "РОССИЯ" 21.00 "Санта Барбара".

22.00 Вести.

22.25 Ночная жизнь городов

22.55 Хоккей. Кубок мира. США

01.00 Вести.

01.30 Телемагазин.

01.40 Горячая десятка.

"АРИГ

yc" 16.00 Мультсериал "Еноты",

1c. 16.30 Постмузыкальные

новости.

16.45 Телемагазин. 16.50 "Одиссея Гамильтона",

17.20 Аптека. 17.30 М/ф "Волшебные очки". 17.40 Общество Сознания

представляет Кришны "Русские Веды".

17.45 Дорожный патруль. 18.00 Благая весть.

18.25 "Антонелла". 19.10 Нон-стоп лист.

19.20 Телеигра "Деньги... Деньги? Деньги!!!". 20.05 Муз. подарок.

20.20 Телемагазин.

новости

20.30 Акулы пера: гр. "Агата Кристи".

21.20 Нон-стоп лист. 21.30 Шесть новостєй. 21.40 Х/ф "Розыгрыш"

Харатьян). 23.15 Не ради смеха. Постмузыкальные 23.55

00.10 Дорожный патруль.

"ТИВИКОМ" 16.00 Анонс. Сериал "Тихая пристань".

17.00 Открытый чемпионат США по теннису. 18.00 Сегодня (Hовости HTB).

18.35 Выпуск программы "Герой дня".

19.00 Муз. поздравления. 19.45 Телегазета. 20.00 Мир кино: "Крокодил-

убийца" 21.55 Док. сериал "Загадки Библии"

22.20 "Дерзкие и красивые". 22.45 Телегазета. 23.00 Час сериала: "Королева

24.00 Сегодня. 00.35 Муз. канал. "ОТБ"

З КАНАЛ

Марго", 2 с.

6.30 Разминка. 7.00 Теледом.

8.00 Муз. калейдоскоп. 8.15 Астрология любви. 8.45 Д/ф "Несущий свет".

9.05 Бабкин дом. 10.00 Ж/ф "Узник зымка И ф", 1 с.

10.55 Синемания. 11.25 Мультфильм

11.45 Музыка в полдень (до 12.00).

16.00 Народные промыслы. 16.30 М/ф "Матч-реванш". 16.50 Кто как в лесу живет.

17.10 Х/ф "Белые ночи". 18.40 Ералаш. 19.00 Подлеморье. 19.30 Клип-презент.

20.00 Информ. программа "Двадцать ноль-ноль" 20.30 Сказка на ночь (до 21.00) **2 КАНАЛ "РОССИЯ"**

6.30 Разминка.

7.00 Теледом. 8.00 Муз. калейдоскоп.

4, СРЕДА

"OPT" KAHAA7.00 Телеутро.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 01.35 Новости 10.15, 19.20 "Новая жертва". 11.05 Тема.

11.50 В мире животных. 12.30, 20.35 Угадай мелодию. 13.10 В эфире ГТРК "Мир". 13.50 Чтобы помнили...

Владимир Ивашов. 14.35 "Четыре танкиста и собака" 15.30 Любовь с первого взгляда.

16.15 Пресс-экспресс. 16.20 "Рыцарь - Отважное сердце".

16.45 Кактус и Ко. 16.55 Домисолька.

17.10 Зов джунглей.

17.40 "Элен и ребята".

18.05 Тет-а-тет.

18.30 Вокруг света. 20.10 Час пик.

21.00 Чтобы помнили... Вадим

Спиридонов. 21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время.

22.35 Реклама. 22.40 Т. Самойлова и В. Лановой в фильме "Анна Каренина", 1 и

01.15 Из репертуара Александра

Вертинского. "РОССИЯ" $KAHA\Lambda$

8.00 Утренний экспресс.

8.30 "Мак и Матли".

9.00 Вести. 9.20 Утренний экспресс-2.

9.50 Время деловых людей. 10.00 Мультфильм. 10.10 "Санта Барбара". 🔸

11.05 Дорогая редакция... 11.30 Х/ф "Новые приключения неуловимых".

12.50́ Товары - почтой. 13.00 Вести.

13.20 Раз в неделю. 13.50 Наш сад.

14.15 Деловой автограф. 14.20 Телемагазин.

14.25 Деловая Россия 15.00 Иванов, Петров, Сидоров...

15.40 Эй, ухнем! 15.55 Магазин недвижимости. 16.00 Вести.

16.20 Двойной портрет. 17.15 Лукоморье

БУРЯТСКОЕ ТВ 17.45 Мультфильм. 17.55 Лимба

18.30 Байгал.

18.45 Бамбаахай. 19.15 Курьер 19.25 Толи. 19.55 Видеоканал "Спектр". О судьбе детской психоневроло-

гической больницы (с. Посольск). 20.35 Байкал.

00.35 Музыка всех поколений.

20.50 Курьер-2. КАНАЛ "РОССИЯ" 21.00 "Санта Барбара"

22.00 Вести. 22.25 "Аншлаг" представляет... 23.00 Х/ф "Мещерские".

00.50 Телемагазин. 01.00 Вести.

01.30 Адамово яблоко. 02.15 Не спи и смотри.

yc" "АРИГ 16.00 "Еноты", 2 с.

16.30 Постмузыкальные новости. 16.45 Телемагазин. 16.50 "Одиссея Гамильтона", 10 с.

17.25 Аптека. 17.35 М/ф "Веснянка".

17.45 Дорожный патруль. 18.00 Благая весть

18.25 "Антонелла". 19.10 Нон-стоп лист. 19.20 Катастрофы недели. 19.50 ТРК "Ариг Ус" представляет фильм "События в Сомашке".

20.20 Муз. подарок. 20.30 Телемагазин. 20.35 Ток-шоу "Я сама": "Вот я и

стал женщиной".

23.10 Открытия недели.

Шукшин).•

21 30 Шесть новостей. 40 Нон-стоп пист 21.50 Х/ф "Мы, двое мужчин" (В

23.40 Постмузыкальные новости. 00.05 Дорожный патруль.

"ТИВИКОМ" 16.00 Анонс. Сериал "Тихая 17.00 Открытый чемпионат США по теннису.

18.35 Герой дня. 19.00 Муз. поздравления. 19.45 Телегазета. 20.00 Мир кино: "Крокодил-

убийца-2" 21.50 Радар-спорт. 22.20 "Дерзкие и красивые". 22.45 Телегазета.

18.00 Сегодня

23.00 Час сериала: "Королева

Марго", 3 с. 24.00 Сегодня. 00.35 Муз. канал.

"ОТБ"

З КАНАЛ 6.30 Разминка

7.00 Теледом.

8.00 Подлеморье (повтор) 8.30 Kpoxa.

8.45 Прошу любить и жалое

9.00 Мультфильм. 9.20 "Узник замка Иф",2с

10.30 М/ф "Чиполлино". 11.10 Новости кино.

11.30 Муравей Красная Ти 11.40 Музыка в полдень 12.00).

16.00 Народные промысты

16.20 М/ф "Мальчик с паль 16.40 Пчелиные истории. 17.00 Х/ф "Летучий голлак

18.30 Ералаш.

19.00 Увлекательная приро 19.30 Клип-презент. 20.00 Двадцать нольноль 20.30 Сказка на ночь (до 21) 2 КАНАЛ "РОССИЯ

6.30 Разминка. **7**.00 Теледом. 8.00 Подлеморье (повтор)

5, YETBEPI

KAHAA"OPT 7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0

"TH

O AHOH

5 Герой

Tenera

Мир кин

Доктор

5 Загадк

Ј Дерзк

Телег

(Сегод

5 Муэ. к

10 Разми

Теледо

Муз. ка

5 Гвоздь 5 Тайны

135 Музь 1200)

11.05, 21.05 Серебряный ш 11.45 Клуб путешественню 12.30 Мультфильм. 12.40 Смак.

10.15, 19.20 "Новая жертва",

13.10 B эфире ГТРК "Мир", 13.50 Чтобы помнили...! Миколайчук. 14.30 "Четыре танкистаисоба

16.15 Пресс-экспресс. 16.20 "Рыцарь - Отважн сердце"

15.20 Мультфильмы.

17.10 Тин-тоник. 17.40 "Элен и ребята". 18.05 Рок-урок. 18.30 Вокруг света.

16.45 Лего-го.

20.05 Мультфильм 1.00 . Муз. програм "Сиреневый туман". 21.00 . Муз. 21.45 Спокойной ночи, малы

22.00 Время.

22.35 Реклама. 22.40 Детектив "Смерть наНи

Обоз. Шоу Ива 23.55 Демидова. 01.05 Футбол. Чемпионат Род

KAHAA "POCCIII

8.00 Утренний экспресс. 8.25 "Мак и Матли". 9.00 Вести.

9.20 Утренний экспресс-2. 9.50 Время деловых людей 10.00 Проще простого. 10.30 "Санта Барбара".

11.20 Дорогая редакция...
11.45 Х/ф "Корона Россий ...птерии, или неуловимые", 1 с. 2.50 Товаст 12.50 Товары - почтой.

13.00 Вести. Валент 13.20 Поет Толкунова. 13.45 Деловой автограф.

13.50 Телемагазин. 13.55 Деловая Россия. 14.20 Иванов, Петров, Сидо

15.00 Телескоп. 15.30 Мультфильм. 15.40 Эй, ухнем! 15.55 Магазин недвижимо

16.00 Вести.

16.45 Лукоморье. БУРЯТСКОЕТВ 17.15 "Династия", 98 с.

18.35 Нас позвала Автопробег "Москва Владивосток" в Бурятик

(передача 2-я).

18.10 Байгал. 18.25 Курьер.

16.20 Анонимные собесер

18.55 Еще раз о пен

19.10 Программа "Радон 19.35 Прямой эфир с деп

курьер-2. КАНАЛ "РОССИЯ" санта Барбара"

ReCTИ. Городок семь писем из Нижнего. **№** "Чернокнижник-2". рВести.

у Телемагазин. 5 Рек-тайм. претербургские сезоны.

"АРИГ $y_{C''}$

о Еноты", 3 с. и Телемагазин. 5 Сериал для детей спедж Хиллсайд", 1 с. _{кледж} хиллсаид , гс. ₆₅ Вриндаван - земля

Дорожный патруль. Вызагая весть. **3 'Антонелла**". Нон-стоп лист и Ток-шоу "Профессия":

UbNbo

CCUR

ОВТОР).

Pr

OPT

9.00,00

Мир"

Отважн

и Муз. подарок. он-стоп лист. гило (игра 9) Телемагазин. Шесть новостей. **Иф "Измена долгу"** Хф "Измена долгу Музыка кино: Никита Постмузыкальные

Дорожный патруль.

тивиком"

сертва". 🛚 Анонс. Сериал "Тихая тань Открытый чемпионат США зеннико еннису. **Сегодня БГерой** дня. ₩Муз. поздравления. В Телегазета.

"Миркино: "Далеко от дома" **ФДоктор** Угол Загадки Библии.

«Дерзкие и красивые». § Телегазета. Час сериала: "Королева lapro", 4 c. **Сегодня** 135 Муз. канал.

"ОТБ" 3 КАНАЛ

30 Разминка. , малы Теледом Муз. калейдоскоп. 5 Гвоздь **В Тайны** старого пруда. **Ю ТВ-галерея**. **1) Мф** "Бюро находок".

ыт Росо 10 "Узник замка Иф", 3 с. ССИ 200). М Народные промыслы. "Tpoe 20 M/ф ИЗ

ростоквашино". Оживая вода. ľ፟፟፟አህф "Комедия ошибок", 1 и

5 Клип-презент. 🕅 Двадцать ноль-ноль. 30 Сказка на ночь (до 21.00). 2 КАНАЛ "РОССИЯ" Разминка. Теледом. Myз. калейдоскоп.

6, ПЯТНИЦА

KAHAA "OPT"

П Телеутро 00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.40 **15, 19.20 "Новая жертва".** футбол. Чемпионат 00 Мультфильм.

125 Пока все дома. 10 В эфире ГТРК "Мир" 🕯 Чтобы помнили... Леонид **Мучетыре танкиста и собака".**

530 Мультфильм. Пресс-экспресс 1620 Рыцарь - Отважное

Свет Терпсихоры 00 Звездный час. **40 Э**лен и ребята". **В** Джэм

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18.30 Вокруг света. 20.15 Человек и закон.

20.45 Поле чудес. 21.45 Спокойной ночи, малыши!

22.00 Время. 22.35 Реклама.

22.40 "Смерть на Ниле", 2 с. 23.55 Взгляд.

01.00 Стинг в Кремле. Муз. программа.

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.00 Утренний экспресс. 8.25 "Мак и Матли". 9.00 Вести.

9.20 Утренний экспресс-2. 9.50 Время деловых людей. 10.00 Проще простого. 10.30 "Санта Барбара".

11.25 Дорогая редакция. 11.50 "Корона Российской империи, или Снова неуловимые", 2 с.

13.00 Вести.

13.20 Товары - почтой. 13.30 Торговый дом.

13.45 Издалека долго. 14.10 Деловой автограф. 14.15 Телемагазин.

14.20 Деловая Россия. 14.50 Иванов, Петров, Сидоров...

15.35 Кутузов и Барклай глазами

15.55 Магазин недвижимости. 16.00 Вести.

16.20 Мужчина и женщина. **БУРЯТСКОЕ ТВ**

17.00 "Династия", 99 с. 18.05 Педсовет.

18.50 Панорама Бурятии. 19.30 Примите поздравления...

20.00 Курьер. 20.10 Буряад орон.

20.50 Курьер-2. КАНАЛ "РОССИЯ"

21.00 "Санта Барбара". 22.00 Вести.

22.25 Х/ф "А как же Боб?". 00.10 Сам себе режиссер.

00.50 Телемагазин. 01.00 Вести.

01.30 Ночное рандеву.

"АРИГ $yc^{"}$

16.00 "Еноты", 4 с. 16.30 Телемагазин.

16.35 "Колледж Хиллсайд", 2 с.

"Музыкальные

17.05 Аптека. 17.15 М/ф картинки".

17.25 Те, кто.. 17.45 Дорожный патруль.

18.00 Благая весть. 18.25 "Антонелла".

19.10 Нон-стоп лист. 19.20 Ток-шоу "Сделай шаг".

20.10 Муз. подарок. 20.25 Нон-стоп лист.

20.35 Телемагазин. 20.40 TPK "Ариг Ус" представляет передачу по материалам поездки в Чечню

Агван-Бэлигто: ламы 'Буддийский священник в Чечне"

21.05 Шесть новостей. 21.10 Спорт недели.

21.40 Х/ф "Все напрасно". 23.30 Вы - очевидец. 24.00 Х/ф "М. - убийца".

"ТИВИКОМ"

16.00 Анонс. Сериал "Тихая пристань".

по теннису. 18.00 Сегодня (Новости НТВ).

18.35 Герой дня. 19.00 Муз. поздравления.

19.45 Телегазета. 20.00 Мир кино: "Святой Джек".

21.50 Загадки Библии.

22.20 "Дерзкие и красивые".

22.45 Телегазета. 23.00 Час сериала: "Королева

Марго", 5 с. 24.00 Сегодня 00.35 Муз. канал.

"ОТБ" З КАНАЛ

6.30 Разминка. 7.00 Теледом. 8.00 Муз. калейдоскоп. 8.15 Гвозды 8 30 Момент истины

9.10 М/ф "Ненаглядное пособие"

9.20 Х/ф "Московские каникулы". 10.55 Ящерица без хвоста.

11.05 Культура России. 11.20 Бороться и искать (до 12.00).

16.00 Художественные музеи

России. 16.30 М/ф "Каникулы

Простоквашино". 16.50 Х/ф "Резиновая женщина".

18.00 Животные отвечают.

19.00 Ералаш. 19.30 Клип-презент.

20.00 Двадцать ноль-ноль: итоги. Прямой эфир с ген. директором ТРК "Бурятия" Т. Кашириной (до 21.00). 2 КАНАЛ "РОССИЯ"

6.30 Разминка. 7.00 Теледом.

8.00 Муз. калейдоскоп.

7, СУББОТА

"OPT" KAHAA

9.00, 19.20 В мире животных. 9.35 Мультфильм. 9.50 Х/ф "Покровские ворота",

11.00, 16.00, 19.00 Новости. 11.10 Слово пастыря.

Митрополит Кирилл. 11.30 Не зевай!

12.00 Утренняя почта. 12.35 Смак.

12.55 Чуденград Москов (ф. 6-й). 13.25 Театр + TV. Михаил Козаков.

14.30 С. Светличная и А. Збруев в мелодраме "Чистые пруды". 15.30 Под знаком "Пи".

16.10 Мультфильм.

16.20 Сериал "Возвращение на остров сокровищ", 1 с.

17.15 Бомонд. 17.35 Окно в Европу 18.05 Колесо истории.

19.55 Ералаш. 20.15 Золотая серия. Год 1961. Никита Михалков в х/ф "Я

шагаю по Москве". 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время.

22.35 Реклама. 22.40 "Вьетнам, востребования", 3 с.

23.40 Брэйн-ринг. 00.25 Триллер "Веревка".

КАНАЛ "РОССИЯ"

9.00 Вести. 9.20 "Мак и Матли".

9.45 По вашим письмам. 10.15 Телемагазин.

10.30 Бродвей нашей юности. 11.00 Музыка всех поколений. 11.15 Вертикаль.

11.45 Ваш партнер 12.00 Вести в 11.

12.15 Доброе утро! 12.45 Врача вызывали?

13.15 Анонимные собеседники. 13.45 Поэт в России больше, чем поэт

14.15 Проще простого. 14.45 Сериал "Грехи", 3 с.

15.30 Де-факто. 16.00 Хоккей. Кубок мира.

Полуфинал. 17.55 Кремлевские няньки.

18.35 Ничего, кроме... 19 00 Вести.

19.25 Мультфильм. 19.40 Своя игра

20.10 Премьера многосерийного "Королева телефильма Марго", 1 с.

21.05 Совершенно секретно. 22.00 Хоккей. Кубок мира. Полуфинал.

00.45 М/ф для взрослых. 01 00 Вести.

01.30 Субботний вечер с РТР. "АРИГ YC"

9.00 М/ф "Том и Джерри". 10.00 Детский сеанс: "Внимание: черепаха".

11.20 Нон-стоп лист. 11.30 Телемагазин.

11.40 Это мы не проходили... ,12.05 Сериал "Ставка больше, чем жизнь", 1 и 2 с.

14.15 Нью-Йорк, Нью-Йорк. 14.45 Х/ф "Конферансье".

16.25 М/ф "Мышонок, который хотел быть похожим на человека".

16.35 Сериал "Улица "Желтая нить", 12 с. 17.35 Чай-клуб. В гостях у 3.

Гердта В. Абдрашитов

и С. Маковецкий.

18.05 Благая весть. 18.30 Нон-стоп лист.

18.40 Х/ф "Аптечный ковбой". 20.10 Муз. подарок. 20.25 Телемагазин.

20.30 Х/ф "Большая перемена", 1и2с.

22.50 Нон-стоп лист. 23.00 Те, кто...

23.20 Диск-канал. 23.50 Х/ф "Папа, не красней".

"ТИВИКОМ" 9.00 Анонс. Муз. канал. 9.45 Ералаш.

10.00 Сегодня. 10.35 Энциклопедия чудес. 11.00 Док. сериал.

11.30 Х/ф "Золото партии". 13.00 Мультсериал.

14.00 Сериал "Королевство", 1 с. 15.00 Лучшие цирки мира.

16.00 Школьное ТВ. 17.00 Анонс. Сериал "Боишься ли ты темноты?".

17.30 Red Wave представляет... 18.00 Сегодня.

18.35 Герой дня. 19.00 Муз. поздравления.

19.45 Телегазета. 20.00 ТИВИКОМ представляет "АВТОЭКСПРЕСС".

20.30 "Протокол дознания: Полицейская история". 22.45 Телегазета.

23.00 Час сериала: "Королева

Марго", 6 с. 24.00 Сегодня.

00.35 Муз. канал.

"OTE" 9.00 М/ф "Том и Джерри". 10.00 Российские Колумбы. 10.20 М/ф "Косарь-богатырь". 10.30 Х/ф "Письмо из Парижа".

12.10 Это странное Куросио. 12.30 Мультфильм. 12.50 Думают ли животные?

13.40 Х/ф "Брюс Ли". 15.15 Чей это пень? 15.35 Ералаш.

чемодан".

16.00 Жили-были... морские коровы. 16.20 Эрнест Хемингуэй.

Простоквашино". 20.20 L-клуб. 21.05 X/ф "Сатана". 22.45 Таинственный мир

кораллов. 23.00 Телеспектакль "Рыжий

8, BOCKPECEHLE

"OPT" KAHAA

9.00 Мультфильмы. 9.45 "Покровские ворота", 2 с. 11.00, 16.00, 00.45 Новости.

11.10 Мультфильм. 11.15 Непутевые заметки. 11.30 Пока все дома.

12.15 Утренняя звезда 13.00 Служу России! 13.30 Играй, гармонь любимая! 14.00 Лучшие программы

Российских телекомпаний. 14.35 "Подводная одиссея команды Кусто" Акулы. 15.25 Смехопанорама.

16.10 Мультфильм. 16.20 Большой театр. 17.05 Клуб путешественников. 17.50 Как-то раз..

18.05 Мультфейерверк. 18.50 Ералаш. 19.15 Счастливый случай.

20.05 Майкл Джексон, Дайана Росс, Филипп Киркоров на фестивале в Монте-Карло. 21.00 Время.

21.35 Реклама. 21.40 А. Шварценегтер в боевике "Бегущий человек" 23.40 Альфред Хичкок в фильме "Просто Хичкок".

КАНАЛ "РОССИЯ" Российское бюро

путешествий. 9.30 "Мак и Матли". 9.55 Мультфильм.

10.10 Устами младенца. 10.45 Мультфильм.

11.00 Человек на земле.

11.30 Присяга. 12.00 Вести в 11.

12.15 Книжная лавка. 12.45 Театр моей памяти.

13.15 Проще простого. 13.45 "Грехи", 4 с.

14.40 Ничего, кроме... 15.00 Хоккей. Кубок мира. Полуфинал.

17.00 Футбол без границ.

17.30 Караоке по-русски. х/ф 18.00 Короткометр.

"Мужчины и женщины". 18.45 Репортер.

19.00 Вести. 19.20 В мире животных.

19.55 Волшебный мир Диснея. 20.55 "Королева Марго", 2 с. 22.00 Зеркало. комедии. Х/ф 22.55 Любимые "Самая обаятельная

00.25 У Ксюши.

привлекательная".

YC" "АРИГ 9.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли" 9.30 Сериал "Флиппер-2", 3 с.

10.20 Нон-стоп лист. 10.30 Сериал о природе Гавайи. 11.30 Телемагазин.

11.35 "Ставка больше, чем жизнь" 3, 4, 5°c. 14.45 Нон-стоп лист. 14.55 Звезды эстрады: Эдита

15.55 Сериал "Мстители". 16.55 Намгар Лхасарановатай

уулзалга. 17.40 Телемагазин. 17.50 Мультфильм.

18.00 Благая весть. 18.25 Сериал "Дела сердечные". 18.55 Нон-стоп лист. 19.05 Ток-шоу "Мое кино":

Евгений Леонов. 20.00 Муз. подарок. 20.15 Телемагазин.

20.25 "Большая перемена", 3, 4с. 22.45 Те, кто... 23.05 Х/ф "Глупый, но

дисциплинированный".

"ТИВИКОМ" 9.00 Анонс. Муз. канал. 9.45 Ералаш.

10.00 Сегодня. 10.35 Энциклопедия чудес. 11.00 Док. сериал.

11.30 Воскресный кинозал: х/ф " Стукач"

13.10 Клуб "Белый попугай" 14.00 Сериал "Королевство", 2 с. 15.00 Мир развлечений. 15.30 М/ф "Горец", 6 с.

16.00 Школьное ТВ. 17.00 Анонс. Дог-шоу 17.30 Спорт. программа.

18.00 Сегодня.

24.00 Сегодня.

9.00 Мультфильм.

18.35 Док. сериал "Шпионы". 19.00 Муз. поздравления. 19.45 Телегазета.

20.00 Док. сериал "Трюкачи Голливуда". 20.30 Телеигра "100 к 1". 21.00 Летний кинотеатр: "Флетч".

22.45 Телегазета. 23.00 Намедни.

00.35 Муз. канал. "ОТБ" З КАНАЛ

10.00 Хождения Ерофея Романова. 10.20 Х/ф "Тихий Дон", 1 с.

12.10 Рыжик и его родня.

12.25 М/ф "Как лечить удава". 12.45 "Тихий Дон", 2 с. 14.45 Путь к Сахалину.

15.10 Учимся рисовать. 15.20 Увлекательная природа.

16.00 "Тихий Дон", 3 с. 20.00 М/ф "Сказка о глупом муже". 20.35 Х/ф "Приговор".

22.20 Ералаш.

22.40 Х/ф "Только не уходи".

Людмила Тулохонова Загарайн аймагта Эрхирэгэй дунда һургуулида буряад хэлэ болон литература заана. Людмила Зутдыровна нютагайнгаа олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг заншалтай.

Агван-Нима суута ламын һайндэртэ зорюулагдаһан марафон шадабари ехэтэйгээр хүтэлбэрилжэ, сугларагшадай зүгнөө тэрэ баяр баясхаланда хүртөө һэн.

Эрхирэгэй соёлой байшангай драматическа хабаадажа, кружогто зүжэгүүдтэ гол рольнуудые гүйсэдхэнэн юм. Шүлэг, үреэлнүүдые уянгата гоёор уншажа, Буряад арадай сагаалганай һайндэрнүүдтэ бэшэ һууринуудые эзэлдэг.

Людмила Зугдыровна буряад уран зохёолшодой шэнэ бүтээлнүүдые "Буряад үнэн" газетэһээ суглуулжа, сисьтесски сетдууньсешех Ерэхэеэ байһан шэнэ hуралсалай жэлдэ hайшаалтай энэ хэрэгээ үргэлжэлүүлхэ түсэбтэй.

В. БАТОРОВАЙ фототекст.

АРШААНДА ЕРЭЖЭ, АМАРХАТНАЙ

Зунай аятай сагта амаржа, бэеынгээ элүүрые һайжаруулха дуратайшуул олон ааб даа. Урдань профсоювай, комитедүүдhээ путевконуудые абаад, Хара далай гү, али Номгон океанай эрьедэхи курортнуудта амархаяа ошодог саг ћалаа ха юм. Ушар тиимэћээ манай республикын улад зон нютагайнгаа аршаануудта олоороо ябадаг болоо гэжэ опсолон тэмдэглэе.

Хурамхаанай аймаг олон аршаан булагуудаараа баян гэжэ республика дотороо, мүн бусадшье холын нютагуудта моі вх йенину доололоо сжесдем. Жэшээлхэдэ, манай районой Хүшэгээрэй аршаанда Россин Федерациин область, хизаарнуудћаа олон хүнүүд амархаяа ерэдэг байнан ха юм. Илангаяа хүл гараа, үе мүсэеэ гэмтээнэн хүнүүд Хүшэгээрэй аршаанда амаржа, б hайжаруулжа ябадаг байна. бэеэ

(РАДИО)

2, ПОНЕДЕЛЬНИК

передач текущей недели
6.20 - Радиожурнал "Земля

еинэлавато

яз.)

6.12 - "Анонс". Радиообозрение

6.55-7.00 - Информация,

7.22 - "АНФАС" - передача

19.22-19.52 - Республиканские

7.45 - 8.10 - Радиостудия "БИРАКАН"

отдела социальных проблем

вестия (выпуск на (

БОЛТОГОЙ!

Манай аршаанда тулгууртай хүнүүд ерэнэн аад, тэрэнээ эндээ орхёод ябадаг байна бшуу. Энээхэн баримта юу харуулнаб гэхэдэ, Хүшэгээрэй аршаанда ерэжэ, бэеэ һайжаруулжа ябахатнай болтогой гэжэ өөрынгөө һанамжые хэлэнэбди. Хүшэгээрэй аршаанда ерэхэдэ, хүшэр бэшэ.

Районой туб Хурамхаан hууринhаа үдэр бүри автобус ябажа байдаг. Тиихэдэ Хурамхаан Удаан-Үдэ, Улаан-Үдэ Хурамхаан гэнэн маршруудаар долоон хоногто 4 дахин самолёт ниидэжэ байдаг.

Хүшэгээрэй аршаанда олон гэрнүүд бии. Даб дээрэ 8 гэр тоологдоно. Эндэ "Бурятэнерго" гэжэ акционернэ нэгэдэл, Хурамхаанай районой районой электригүүд нэгэ-нэгэ амаралтын байшан бодхоожо байнхай. Тиихэлээрээ ерэхэ жэлдэ Хүшэгээрэй аршаан 100 хүрэтэр амарагшадые угтажа абаха аргатай болохо байна.

Ерэхэ жэлдэ столово нээхэ, холодильнигтай болохо гэхэ мэтэ хүсэлэн бии. Хүшэгээрэй аршаанда хүн зон гансал хүл, гараа аргалха бэшэ, мүн хотоёо, нюдэеэ эмшэлхэ болоно. Байгша ондо сшаүх областьнууд хизаарнуудћаа, мүн Москва хотоhоошье хүнүүд ерэжэ, бэеэ hайжаруулжа бусаа. Хүшэгээрэй аршаанда амаржа, бэеынгээ элүүрые һайжаруулхые хүсэнэбди.

Б. БУДАЕВ, О. БАДМАЕВ, С. ИВАНОВА,

ажалай ветеранууд.

з, вторник

6.12 Республиканские известия (вышуск на русс. и бур.

6.40 - Обзор республиканских 6.45 - 7.00 - Информация,

объявления 7.22-7.45 7.22-7.45 - Радиорассказ "Слезай! Приехали!" В передаче поднимаются проблемы городского транспорта. 7.45-8.10 - Программа

7.45-8.10 - Программа "Гуламта" (на бур. яз.) 12.10 - 13.00 - "С радио связав судьбу..." Музыкальная передача,

Самбоцыренова. 19.22-19.52 - Республиканские известия (выпуск на бур. и русс.

4, СРЕДА

6.12 - Республиканские известия (выпуск на русс. и бур. 6.40 - Обзор республиканских

газет 6.45-7.00 - Информация, объявления

- - "Шанс" музыкальный выпуск программы 6.47 - 8.10'Местное самоуправление: становления". Передача Максима

СПОРТ

ТОБШОХОНООР...

БАРИЛДААН. буляалдалгын барилдаагаар Россин Кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн октябриин эхеэр үнгэргэгдэхэ юм. Манай республикын суглуулагдамал команда энэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр бэлэдхэл хэжэ эхилэнхэй. Буряад ороной командын бүридэлдэ Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгэй алба хаагшад ороно. Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, спортын габьяата мастер Борис Будаев, спортын мастернууд Николай Балтаев, Мүнхэ Мункожаргалов, Жаргал Нимбуев, Олег Болонев болон бусад болоно. Забайкалиин сэрэгэй округой суглуулагдамал командын тренернүүд Г. Н. Махутов, И. С. Гармаев гэгшэд тэдэниме һурган һорижо, бэлигтэй бэрхэ атледүүдые хүмүүжүүлжэ байна гээд тэмдэглэлтэй. Забайкалийн сэрэгэй округто алба хэнэн бэлигтэй бэрхэ залуу хүбүүд Нима Нимаев һаяхан Москвада үнгэргэгдэнэн дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө дүрбэдэхи мүрысөөндэ 58 килограммай шэгнүүртэн coohoo онсо шалгаржа, гурбадахи һуури эзэлээд, хүрэл медаляар шагнагданан байха юм. Энэнь нютагаймнай хүбүүнэй ехэ амжалта гээшэ.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Россин арадуудай спортын национальна зүйлнүүдээр Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн эдэ үдэрнүүдтэ Абакан хотодо үнгэргэгдэжэ байна. Мүнгэнэй дуталдаһан дээрэһээ манай республикын суглуулагдамал команда дүүрэн бүридэлөөрөө ошожо шадабагүй. "Мотом" гэжэ акционернэ бүлгэмэй мүнгөөр туһалхадань, Буряадай гүрэнэй университелэй оюугал Сергей Лобов, Анатолий Бондарев гэгшэд зонын нааданда хабаадахаяа ошобо. Эдэнэр утые болон гурбан алхасаар харайлгын мүрысөөнүүдтэ хабаяа туршаха

САНА. Спортын энэ зүйлөөр манай республикын түлөөлэгшэд урдандаа ехэ амжалта туйладаг

Яковлева "Медленно поспешая" 19.22-19.52 - Республиканские известия (выпуск на бур. и русс.

19.52-20.07 - Передача для детей "Роднички"

5, ЧЕТВЕРГ

6.12 - Республиканские известия (выпуск на русс. и бур.яз.)

6.40 - Обзор республиканских газет 6.45-7.00 - Информация,

объявления - Информирует 7.22-7.35 налоговая служба Программа

"Резонанс" 12.10-13.00 - Музыкальная

передача "Встреча для вас" 19.22-19.52 - Республиканские известия (выпуск на бур. и русс.

АДИНТКІІ, **3**

6.12 - Республиканские известия (выпуск на русс. и бур. 6.40 - Обзор республиканских

6.45-7.00 - Информация, объявления

7.22 - Литературная передача "Храм Гэсэра" 7.45-8.10 - Радиожурнал "Боди

12.00-13.00 - "Час вашего

байћан гээшэ. Республ доторнай хэдэн арбаад мастернууд бэлдэгдэнхэй. Эд дундаћаа ССР Союзай худу мастер Олег Алексе Харитонов онсо габыя байнаараа шалгарна. Та республикынгаа, мүрысөөнүүдтэ оло дахин ги туйланан, Россин түрүү bуу эзэлхын түлөө наадануул шангай һууринуудта гары намтартай. Олег Алексеевич манай республикын хэд хүнүүдэй тоодо орожо, хүнг мастерай үндэр нэрэ зэрг хүртэнхэй. 1952 он Хельсинкиин Олимпиац хабаадаһан мэргэн буудагша Николаев, боксоор Росс Федерациин хэдэ дахин чемп Михаил Дворкин, санашан Ол Харитонов гэгшэд лэ СССР спортын хүндэтэ мастеры болоһон байха юм.

Санашан түхэреэн жэд hуралсал hорилго хэдэг гээ Хабартаа, зундаа, намари тэдэнэр хүнгэн атлегиц мүрысөөнүүдтэ хабаадах дундуур, холын зайнуудта, т тоодо марафоной зайда уридд Тиигэжэ Улаан-Үдынанын заводой һууриндахи 7-до hургуулиин директор 0 Харитонов 60 наһанайнгаа эдэ үдэрнүүдтэ томдэглэжэбай иимэһээ республикын спортивна слони тэрэниие ойнь haйндэрөө халуунаар амаршалаад, ута ы наћалхыень, удаан жарга эдлэхыень үреэнэ.

ФУТБОЛ. командануудай дунда футбо республикын түрүү һууриззал түлөө мүрысөөн үргэлжэлы hүүлшын турта "Импулс "Стартые" 3:0 тоотойгоор шүүл 45 очкотойгоор хоёрдохи ly, эзэлнэ. "Тепловик" 1 очкого уридлажа ябана. Удаца **h**уурида хэдэн командану дабшана. Эдэнэй дунд транспортын "Локомотим байдал үлүү һайн гэжэ хэхж

Б-М. ЖИГЖИТО

письма". Музыкальная програм по заявкам радиослушателе 19.02-19.52 - Информациона программа "Вчера, сегода

7, СУББОТА

6.12 - "Ин бизнес" 6.40 - Обзор республикано

6.45-7.00 Информаци объявления

"Встреча 7.22-7.45

интересным человеком"
7.45-8.00 - "Радиобиблиоте
8.10-9.00 - Информацион программа "Вчера, сегод

19.01-19.58 - Радиожуры "Степные мелодии" (на бур. si

8. BOCKPECERLE

7.22-7.25 -Информац объявления 7.25-8.00 - Музыкалы

передача" Поговорим начиси 8.10-9.00 - Литератур удожественная проград Алтаргана": "Памяты "Алтаргана": "Памяты бурятской литературы"; "Вго у программы поэтесса Вакем Дугарова и гитарист вы

Куржумов. 9.10-10.00 - "Школьный кап "Эдиршүүл, рассказ о республиканской юношес спартакиаде на Берёзовке.

посвящённая памяти Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительсти

Редактор А. Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: С.Д.РИНЧИНОВ (редакторай орлогию), Б-М.Ж.ЖИГЖИТОВ (харюусалгата секретарь), Р.Б. ГАРМАЕВ (Буряад Республикын Президентын ба Правительствын аппарат), Д. Д СУНДАРОН. (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудыс даагшад: Г.Х. ДАШЕЕВА, Ц. Ц. ДОНДОГОЙ, С. Д. ОЧИРОВ, Т. В., САМБЯЛОВА В. И ПИНТАЕВ. (хэблэгий

Манай адрес:

670000. Улаан-Үлэ. Каландаришвилиин үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

"Газетэ хэблэлэй 2 хуудаһан хэмжээтэй. Индекс 50901. Xəhər 4296. Хэблэллэ тушаагдаһан сат 17.00. "Республиканска типографи" горя АО-до газего хоблогдээ. Директорэйнь телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 7837.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмпын - 2-54-54. редакторай орлогшын- 2-68-08, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариадай - 2-62-62, таһатууд: политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон hyргуулинуудай - 2-60-21, (даагшань), 2-51-60, даагшань), 2 олонинтын хүдэлмэриин ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агински 42-19: Закаменовта - 30-61 42-19; Закаменскла - 30-61.

Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалгери - 2-23-67, вахта - 2-35-95.